T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ 2020 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU **1**

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2020 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU **64**

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ

2020 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu

www.balioglu.net

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 8
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 8
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 9
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 15
7. DENETİM BULGULARI 15
8. EKLER 55

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Teşkilat Yapısı 3
Tablo 2: 2020 Mali Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu 5
Tablo 3: 2020 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 5
Tablo 4: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 5:Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 6: Üniversite Döner Sermaye İşletmesi, 2020 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL) 6
Tablo 7: C Bankasında Açılan ve SGDB Tasarrufunda Olmayan Hesaplar 18
Tablo 8: Kayıtlı Değerinden Fazla Amortisman Ayrılan Taşınmazlar 26
Tablo 9: Üniversite Kooperatifinin Kuruma Olan Borçları 29
Tablo 10: Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı Ayrıntısı 51

www.balioglu.net

KISALTMALAR

AR-GE : Araştırma Geliştirme

ATM : Automatic Teller Machine (Otomatik Vezne Makinesi)

BAP : Bilimsel Araştırma Projesi

DEPARK A.Ş: Dokuz Eylül Teknoloji Geliştirme Anonim Şirketi

DESEM : Dokuz Eylül Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

DEÜ : Dokuz Eylül Üniversitesi

İFR : İdare Faaliyet Raporu

İMİDB : İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı

GETAT : Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulama ve Araştırma Merkezi

GYMY : Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği

EPDK : Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu

KDV : Katma Değer Vergisi

MOSİP : Merkezi Tahsilat Sistemi

MYMH : Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği

MYO : Meslek Yüksek Okulu

SGDB : Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

SGK : Sosyal Güvenlik Kurumu

SKSDB : Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı

VERA : Sayıştay Başkanlığı Veri Analiz Sistemi

YİTDB : Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı

YÖK : Yükseköğretim Kurulu

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Kurumun Hesap Verme Sorumluluğunu Tam Olarak Yerine Getirmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Kurumun Elektronik Ortamda Sayıştaya Gönderdiği Banka Hesapları Bilgi Formunda Yer Alan Hesaplar ile Banka Mutabakat Cetvellerinde Görünen Hesaplar Arasında Uyumsuzluk Bulunması

2. Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının Borç Toplamı ile Banka Hesabının Alacak Toplamının Eşit Olmaması

3. Üniversitenin Ortaklık Payı Karşılığı Olarak Kooperatife Verdiği Sermayenin Kurumun Mali Tablolarında Yer Almaması

4. Uzun Vadeli Alacaklardan Vadesi Bir Yılın Altına İnenlerin Kısa Vadeli Hesaplara Aktarılmadan Doğrudan Tahsil Edilmesi

5. Duran Varlıkların Kayıtlı Değerlerinden Daha Yüksek Amortisman Ayrılması

6. Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

7. Proje Özel Hesabında Kayıtlı Dövizlere Ait Değerleme İşlemlerinin Ay Sonlarında Yapılmaması

8. Üniversite Kooperatifinin Kira Borçlarının Takibinin Yapılmaması

9. Hazinenin Özel Mülkiyetinde Bulunan Arazinin DEPARK A.Ş.'nin Kullanımına Tahsis Edilirken Teknoloji Geliştirme Bölgesi İlan Edilmemesi ve İrtifak Hakkı Tesis Edilmemesi

10. İleri Biyomedikal ve AR-GE Merkezinin Sertifikasyon Sürecinin Tamamlanmaması ve Tesisin Elektrik İhtiyacının Karşılanmaması Nedeniyle Tam Olarak Kullanılamaması

11. Şube Müdürü Kadrolarına Mevzuata Uygun Atama Yapılmaması

12. Öğretim Üyesi Kadrolarına Objektif Kriterlere Aykırı Atama Yapılması

13. 2020 Yılında Desteklenen Bilimsel Araştırma Projeleri İçinde Olmamasına Karşın "Rektörlük Bilimsel Araştırma Projesi" Adlı Proje İçin BAP Gelirlerinden Harcama Yapılması

www.balioglu.net

14. Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazların Mevzuata Aykırı Olarak Pazarlık Usulü İle İhale Edilmesi

15. Doğalgaz İhtiyacının İhale Yoluyla Temin Edilmemesi

16. Yapım İşlerinde Taahhüde Aykırı İmalatlar İle İlgili Olarak Cezai Müeyyide Öngörülmemesi

17. Harç Protokolü Kapsamında Açılan Hesaplarda Protokolde Yer alan Düzenlemelere Aykırı İşlemler Tesis Edilmesi

18. Üniversiteye Ait ve Kullanımına Verilen (Tahsisli) Taşınmazların Cins Tashihlerinin Tamamlanmaması

19. Sahip Olunan Yeraltı ve Yerüstü Düzenlerinin Muhasebe Kayıtlarında İlgili Alt Kodlarda Gösterilmemesi

20. Tüketim Malzemeleri Çıkış İşlemlerinin Muhasebe Birimine Geç Bildirilmesi

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Dokuz Eylül Üniversitesi Anayasa'nın yukarıda yer verilen hükmüne istinaden 20.07.1982 tarih ve 17760 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren 41 sayılı "Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile kurulmuştur.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir.

www.balioglu.net

Bu Kanun'un 12'nci maddesinde Yükseköğretim Kurumlarının görevleri sayılmakta olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insan gücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanunudur. Bunların dışında üniversitelerin faaliyetlerini yürütürken tabi oldukları mevzuat ise başta 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, 3843 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun olmak üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile diğer ilgili mevzuattır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Dokuz Eylül Üniversitesi akademik ve idari birimlerden oluşmaktadır.

Akademik yapısı Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, Fakülte Dekanlıkları, Yüksekokul Müdürlükleri, Enstitü Müdürlükleri ile Araştırma ve Uygulama Merkezlerinden oluşmaktadır.

Üniversitenin idari yapısında ise; Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, Rektör Danışmanları, Genel Sekreterlik, Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi, Daire Başkanlıkları ve Şube Müdürlükleri ile Hukuk Müşavirliği ve Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bulunmaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadırlar.

Üniversitenin akademik karar organı Senato olup; Üniversite Yönetim Kurulu ise idari faaliyetlerde Rektöre yardımcı olmaktadır.

www.balioglu.net

20 Temmuz 1982'de, 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan Dokuz Eylül Üniversitesi bünyesinde 17 fakülte, 10 enstitü, 6 meslek yüksekokulu, 3 yüksekokul, 1 konservatuvar, 1 Uygulama ve Araştırma Hastanesi ve 62 Araştırma Uygulama Merkezi (13'ü 2021 yılı başında kapatılmıştır) bulunmaktadır.

Dokuz Eylül Üniversitesi akademik ve idari birimlerine ilişkin teşkilat şeması aşağıdaki gibidir.

Tablo 1: Teşkilat Yapısı

I. İdari Birimler	II. Akademik Birimler
Rektör **Rektör Yardımcıları** **Genel Sekreterlik** **Hukuk Müşavirliği** **Daire Başkanlıkları** Personel Daire Başkanlığı İdari ve Mali İşler Başkanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı İç Denetim Birimi Başkanlığı Kütüphane ve Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı • Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi • DETTO • YÖK 100/2000 Doktora Burs Koordinasyon Birimi • DEÜ Öğrenci Konseyi • Koordinatörlükler • Merkezi Birimler (Döner Sermaye İşleme Müdürlüğü, Genel Evrak Şube Müdürlüğü, Genel Sekreterlik Şube Müdürlüğü, Koruma ve Güvenlik Müdürlüğü)	**Rektör** **Rektör Yardımcıları** **Yönetim kurulu** **Senato** **Fakülteler** Buca Eğitim Fakültesi Denizcilik Fakültesi Diş Hekimliği Fakültesi Edebiyat Fakültesi Fen Fakültesi Güzel Sanatlar Fakültesi Hemşirelik Fakültesi Hukuk Fakültesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İlahiyat Fakültesi İşletme Fakültesi Mimarlık Fakültesi Mühendislik Fakültesi Turizm Fakültesi Necati Hepkon Spor Bilimleri Fakültesi Tıp Fakültesi Veteriner Fakültesi **Enstitüler** Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü Din Bilimleri Araştırma Enstitüsü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Deniz Bilimleri ve Teknolojileri Enstitüsü Fen Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Enstitüsü İzmir Uluslararası Biyotıp ve Genom Enstitüsü Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sosyal Bilimler Enstitüsü Onkoloji Enstitüsü **Yüksekokullar** Devlet Konservatuvarı Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Yabancı Diller Yüksekokulu **Meslek Yüksekokulları** Adalet Meslek Yüksekokulu Bergama Meslek Yüksekokulu Efes Meslek Yüksekokulu İzmir Meslek Yüksekokulu Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Torbalı Meslek Yüksekokulu **Uygulama ve Araştırma Merkezleri (62 adet)**

www.balioglu.net

Üniversite bünyesinde 2020 yılı sonu itibariyle 3.186 akademik personel, 2.674'ü kadrolu olmak üzere toplam 3.147 idari personel görev yapmakta olup, kurumda görev yapan akademik ve idari personel sayısı ise toplam 6.333 olarak gerçekleşmiştir. Yabancı uyruklu akademik personel statüsündeki 35, İşçi (Sürekli / Geçici) statüsünde istihdam edilen 2.055 personel katılımı ile toplam çalışan sayısı 8.423 olarak gerçekleşmiştir.

Üniversitenin diğer kurum ve kuruluşlarla ilişkisi:

Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim kurumlarının öğretimini ve bilimsel araştırma faaliyetlerini planlamak düzenlemek, yönetmek, denetlemek, üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmakla görevlidir.

Yükseköğretim Denetleme Kurulu, Yükseköğretim Kurulu adına üniversiteleri, bağlı birimlerini, öğretim elemanlarını ve bunların faaliyetlerini gözetim ve denetim yetkisine sahiptir.

www.balioglu.net

Üniversitelerce hazırlanan bütçeler, Anayasa'nın 130'uncu maddesi uyarınca Yükseköğretim Kurulu tarafından tetkik edilerek onaylanmakta, T.C. Milli Eğitim Bakanlığına sunulmakta ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak yürürlüğe konulmaktadır.

1.3. Mali Yapı

"Özel Bütçeli İdare" olarak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 5436 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi ile değiştirilmiş (II) sayılı cetvelinin (A) bölümünde sayılan Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve İleri Teknoloji Enstitüleri içerisinde yer alan Kamu İdaresi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 823.999.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine, yıl içinde 26.329.108,00 TL ödenek eklenmiş ve toplam tahsis edilen ödenek 850.328.108,00 TL'ye ulaşmış olup, ödeneğin %100'ü kullanılmıştır.

Ekonomik sınıflandırma açısından İdarenin 2020 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin dağılımı ve yılsonu gerçekleşmeleri aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 2: 2020 Mali Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Ekonomik Kod	Bütçe Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Toplam Harcanan (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Giderleri İçindeki Payı (%)
01-Personel Giderleri	580.754.000,00	578.817.007,00	578.817.007,00	100	68,07
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	100.812.000,00	100.253.599,00	100.253.599,00	100	11,79
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	39.079.000,00	51.309.535,00	51.309.535,00	100	6,00
05-Cari Transferler	26.790.000,00	33.786.322,00	33.786.322,00	100	4,00
06-Sermaye Giderleri	76.564.000,00	86.161.645,00	86.161.645,00	100	10,14
Toplam	**823.999.000,00**	**850.328.108,00**	**850.328.108,00**	**100**	**100,00**

Üniversiteye toplamda tahsis edilen 850.328.108,00 TL'nin tamamı gider olarak gerçekleşmiştir.

Buna göre 2020 yılında bütçe giderleri toplam tahsis edilen ödeneğe oranlandığında %100 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2020 yılı giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutardan %1,03195 oranında aşılmıştır.

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2020 yılı gelir bütçesi tahmin ve gerçekleşme rakamları ise aşağıdadır:

www.balioglu.net

Tablo 3: 2020 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Ekonomik Kodu	Bütçe Başlangıç Tahmini (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Gelirleri İçindeki Payı (%)
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	25.031.000,00	44.607.166,00	178,21	5,259
04-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	764.964.000,00	757.142.463,00	98,98	89,264
05-Diğer Gelirler	34.004.000,00	46.452.790,00	136,61	5,477
Toplam	**823.999.000,00**	**848.202.419,00**	**102,94**	

03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinde %178,21 oranında gerçekleşme olmuş, 04-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirlerde %98,98 oranında gerçekleşme olmuş ve 05-Diğer Gelirler kaleminde ise %136,61 oranında gelir gerçekleşmesi olmuştur.

Üniversitenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 4: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı(%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	451.100.700,00	528.097.485,00	578.817.007,00	0,17	0,10
SGK Devlet Prim Giderleri	74.304.202,00	89.497.060,00	100.253.599,00	0,20	0,12
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	86.429.611,00	66.846.426,00	51.299.467,00	-0,23	-0,23
Cari Transferler	19.509.140,00	25.417.392,00	33.786.322,00	0,30	0,33
Sermaye Giderleri	91.575.670,00	47.442.838,00	86.161.645,00	-0,48	0,82
Toplam	**722.919.323,00**	**756.144.995,00**	**850.328.108,00**	**0,05**	**0,12**

Tablo 5:Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı(%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı(%) [E=(C-B)/B]
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	53.990.911,00	55.268.501,83	44.607.166,00	0,02	- 0,19
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	622.924.246,00	695.767.894,09	757.142.463,00	0,12	0,09
Diğer Gelirler	33.661.054,00	38.753.626,88	46.452.790,00	0,15	0,20
Toplam	**710.576.212,00**	**789.790.022,80**	**848.202.419,00**	**0,11**	**0,07**
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	3.761.895,85	460.099,35	940.648,63	- 0,88	1,04
Net Toplam	**706.814.315,15**	**789.329.923,45**	**847.261.770,37**	**0,12**	**0,07**

Dokuz Eylül Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin, Dönem faaliyet geliri 537.610.181,44 TL, faaliyet gideri ise 542.025.757,53 TL olan işletmenin, 2020 yılını 4.415.576,09 TL olumsuz faaliyet sonucu ile tamamladığı anlaşılmıştır.

Tablo 6: Üniversite Döner Sermaye İşletmesi, 2020 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

Faaliyet Giderleri	Faaliyet Gelirleri	İndirim, İade, Iskonto Toplamı	Net gelir	Dönem Olumlu/Olumsuz Faaliyet Sonucu
542.025.757,53	537.610.181,44	0	-4.415.576,09	Olumsuz

İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi merkezi yönetim bütçesi içerisinde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresi olmakla birlikte 5018 sayılı Yasa'da tanımlanan bütçe türleri dışında kalan döner sermaye işletmesi bütçesi de kaynakları arasında yer almaktadır.

www.balioglu.net

İzmir Dokuz Eylül Döner Sermaye İşletmesi, 2020 yılını 4.415.576,09 TL dönem zararı ile kapatmıştır.

Üniversite'nin ortağı olduğu Teknokent bulunmaktadır. 03.01.2013 tarih ve 28517 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 2012/4085 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Dokuz Eylül Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Anonim Şirketi'dir (DEPARK). Üniversite, sermayesi 7.500.000,00 TL olan DEPARK'a 5.750.000 TL sermaye ile %76,66 oranında ortaktır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Kamu İdaresi, Kanun'un 80'inci maddesinin T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup, bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

www.balioglu.net

Üniversite bütçesi, analitik bütçe hazırlama rehberi çerçevesinde hazırlanmaktadır. Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede tahakkuk esaslı devlet muhasebe sistemi kullanılmaktadır.

Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi (BMKYS) Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kurum bütçesinin takibi ve muhasebe işlemleri, Genel Sekreterliğe bağlı olarak faaliyet gösteren Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca kesin hesap cetvel ve belgeleri, strateji geliştirme birimi tarafından bütçe uygulamasına esas muhasebe kayıtları dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Kuruma ilişkin mali istatistikler ise 5018 sayılı Kanun kapsamında T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi

sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

www.balioglu.net

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının doğru ve güvenilir olduğuna ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; denetim prosedürleri ve teknikleri uygulanması ve risk değerlendirmesi yoluyla gerçekleştirilir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların içerisinde üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilir.

www.balioglu.net

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Ancak bu hususlarla ilgili 2020 yılı denetimine ilişkin olarak denetimi yürütmek ve denetim görüşü oluşturabilmek için talep edilen mali tablolara dayanak olan bilgi ve belgeler kamu idaresi yönetimi tarafından yeterli düzeyde sağlanmamıştır.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği çerçevesinde Kurumun iç kontrol sistemi üzerinde yapılan inceleme sonuçları aşağıda yer almıştır:

1. Kontrol Ortamı Standartları

Dokuz Eylül Üniversitesi Etik Davranış İlkeleri ve Etik Komisyonu Yönergesi hazırlanarak Etik Komisyonu oluşturulmuş, yönerge tüm akademik ve idari personele duyurularak etik sözleşmesi imzalatılmıştır.

İdarenin misyonu ve vizyonu belirlenerek hem 2016-2020 Stratejik Planda hem de 2020

yılı Faaliyet Raporunda belirtilmiştir. Bu nedenle personelin tamamının haberdar olduğu kanaatine varılmıştır.

İç kontrol standartları kapsamında yeni görev tanımı şablonları oluşturulmuş, Bilgi İşlem Daire Başkanlığınca otomasyon sistemine uyarlanmış, tüm birimlerce hazırlanan görev tanımları sistem üzerinden girişleri yapılarak güncel duruma getirilmiştir.

Kurumsal ve birim düzeyinde teşkilat şemaları oluşturulmuştur.

İş akış şemaları düzenlenmiş, Planda öngörülen Üniversitenin İmza Yetkileri Yönergesi güncellenerek, İmza Yetkileri ve Yetki Devri Yönergesi hazırlanmış ve tüm birimlere duyurulmuştur.

Kurumda yetki devirleri mevzuat çerçevesinde yürütülmekte olup yetki devri ilgili birimlere yazı ile bildirilmektedir.

Yetki devri, devredilen yetkinin önemi ile uyumlu olarak yapılmaktadır.

www.balioglu.net

Yetki devredilen personelin görevin gerektirdiği bilgi, deneyim ve yeteneğe sahip kişilerden seçilmesi benimsenmiş ancak uygulamada bu standardın sağlanıp sağlanmadığı değerlendirilememiştir.

Yöneticiler verdikleri görevlerin kontrolünü evrak takibi ve hiyerarşik kontrollerle sağlamakta olup, mali faaliyetlerin sonucu periyodik aralıklarla raporlanmaktadır. Daha etkin raporlama için yönetim ve bilgi sistemlerinin geliştirilmesi ve bu şekilde her birimde izlenebilir, denetlenebilir, kontrol edilebilir ve karar alma süreçlerine katkı sağlayacak bir kontrol mekanizması oluşturma çalışmaları devam etmektedir.

Standart ile ilgili eksiklikler:

İdarenin ve birimlerinin organizasyon yapısı, temel yetki ve sorumluluk dağılımı, hesap verebilirlik ve uygun raporlama ilişkisini gösterecek şekilde kısmen yapılmış olup; bir fakülte bünyesindeki bölümde tüm yetkilerin mevzuata aykırı olarak atanmış/görevlendirilmiş bir personel üzerinde bırakıldığı tespit edilmiştir.

Bazı üst görevlere yükselme ve atama işlemleri Yükseköğretim Üst Kuruluşları İle Yükseköğretim Kurumları Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği çerçevesinde yapılmamaktadır.

İç Kontrol Uyum Eylem Planında yer almasına karşın Kurumsal düzeyde hassas görevlerin tespitine yönelik bütüncül bir çalışma yapılmamıştır.

İdare tarafından; Yükseköğretim kurumlarının insan kaynaklarında nitelik ve nicelik açısından eksiklik olması nedeniyle "personelin yeterliliği ve performansı" standardında yer alan koşulların sağlanmasının (eksiklik giderilmediği sürece) fiilen imkansız olduğu belirtilmiştir.

Kurumda personelin görevlerini yerine getirirken ihtiyaç duydukları bilgi çerçevesinde verilen eğitim faaliyetleri sürekli bir takvime bağlı olarak yapılmamakta, eğitim faaliyetleri yeni mevzuat düzenlemeleri ile uyumun sağlanmasına yönelik olarak gerçekleşmektedir. Kurumda Hizmetiçi Eğitim Yönetmeliği çerçevesinde Eğitim Kurulu oluşturulmuş, ancak her görev için eğitim ihtiyacı belirlenmemiş, planlı bir eğitim faaliyeti yürütülmemiştir.

Mevcut personel sayısı yeterli olmadığından zaman zaman değişik eğitim şartlarını taşıyan ve değişik kadrolarda bulunan personel, mesleki alanı olmayan birimlerde görevlendirilmektedir.

www.balioglu.net

Kurumda işe alma ve diğer personel hareketleri 2547 sayılı Kanun ve 657 sayılı Kanun hükümleri uyarınca yapılmaktadır. Norm kadro çalışması gereğince ihtiyaç duyulan kadro ve personel temin edileceği, mevcut personelin daha üst unvanlara yükselmelerini teminen ilgili mevzuatta öngörülen sınavların açılacağı bildirilmiştir. Ancak uygulamada; atamaların liyakat ilkesi göz önüne alınarak yapılmadığı, Üniversite kooperatifi üzerinden yetkinlikleri ve Devlet memuru olma şartını taşıyıp taşımadıkları bilinmeyen kişilerin memur eliyle yapılması gereken işlerde çalıştırıldığı görülmüştür.

Planda öngörülen ve personelin performansını ölçmeye yönelik olan kriterler belirlenmiş, ancak ilgili birim amirleri tarafından yılda bir kez yapılması gereken performans değerlendirmeleri yapılmamıştır.

657 sayılı Kanuna tabi olan idari personelin ödüllendirilmelerinde uygulanacak usul ve esasları gösteren "İdari Personel Ödül Yönergesi" hazırlanmış ve tüm birimlere dağıtılmıştır. Ancak 2020 yılı içinde bu yönerge çerçevesinde ödüllendirilen bir idari personel yoktur.

Yetki devredilen personel tarafından, yetkinin kullanımına ilişkin olarak sistematik ve sınırları tespit edilmiş bir biçimde bilgi verilmemekte, bilgi akışı şifahi olarak sürdürülmekte ancak herhangi bir raporlamaya dayanmamaktadır.

2. Risk Değerlendirme Standartları

Üniversite hali hazırda 2016-2020 dönemini kapsayan stratejik planı uygulamaktadır.

Kurumun, yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren bir performans programları mevcuttur.

Kurum stratejik planına ve performans programlarına uygun olarak bütçesini hazırlamıştır.

Standart ile ilgili eksiklikler:

Kurumun faaliyetleri sırasında ve sonrasında oluşabilecek risklerin giderilmesi için uygulanacak prensip, politika ve programlara ilişkin esas ve usulleri belirlemek üzere Risk Yönetim Yönergesi çıkarılmış, risk yönetim sürecinde çalışmak üzere oluşturulan İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu üyeleri ile ilgili personele gerekli eğitimler verilmiş, birimlerce tespit edilen riskler; risk haritalarına işlenerek kontrol edilmiştir. Söz konusu riskler İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu'nca incelenerek, birimlere yapmaları gereken düzeltmeler hususunda geri bildirim yapılmış ve risk strateji belgelerini düzenleyip göndermeleri talep edilmiştir. Ancak ilgili birimler konu ile ilgili herhangi bir çalışma yapmadıkları için Konsolide Risk Raporu İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna sunulamamış ve bunun neticesinde Kurum Risk Strateji Belgesi oluşturulamamıştır.

Risklerin gerçekleşme olasılığı ve muhtemel etkileri konusunda yılda bir kez yapılması gereken analiz yapılmamıştır.

Uyum Eylem Planında, Kamu İç Kontrol Rehberinde yer alan ilkeler doğrultusunda, Birim Risk Strateji Belgesinde yer alan risklerin giderilmesine yönelik öneri ve tedbirlerin belirlenerek uygulamaya konulacağı bildirilmiş ancak bu konuda herhangi bir eylem yapılmamıştır. Kurumun risklerini gösteren Konsolide Risk Raporu oluşturulamamış ve buna bağlı olarak da Risk Strateji Belgesi hazırlanamamıştır.

3. Kontrol Faaliyetleri Standartları

Kurum yürürlükteki Kanunlar çerçevesinde varlıkların dönemsel kontrolünü ve güvenliğini sağlama çalışmalarını yapmaktadır.

Yapılan kontrollere yönelik herhangi bir maliyet-fayda analizi yapılmamakla birlikte, karşılaştırma, veri mutabakatı, onaylama ve doğrulama gibi maliyeti az olan kontrol yöntemleri

www.balioglu.net

kullanılmaktadır.

Kurumda personelin iş ve işlemleri süreç kontrolü ve paraf yöntemi ile takip edilmektedir.

Personel yetersizliği, geçici veya sürekli olarak görevden ayrılma durumlarında sistematik olmayan çözümler üretilmekte, yeni bilgi sistemlerine geçiş, yöntem veya mevzuat değişiklikleri gibi durumlarda personelin uyum sağlaması amacıyla ilgili birimlere eğitim verme yoluna gidilmektedir.

Mali ve idari bilgi sistemine veri ve bilgi girişi ile bunlara erişim konusunda yetkilendirmeler yapılmış olup, bu yetkilendirmeler düzenli olarak gözden geçirilmektedir.

Standart ile ilgili eksiklikler:

İş ve işlemlerin niteliğine göre uygun kontrol strateji ve yöntemleri uygulanmaktadır. Ancak; kurumsal risk konusunda çalışmalar tamamlanmadığı için risk yönetimi esas alınarak kontrol faaliyetleri planlanıp uygulanamamaktadır.

www.balioglu.net

Personel sayısının yetersizliği nedeniyle görevler ayrılığı ilkesi tam olarak uygulanamamakta, bazı faaliyet veya mali karar ve işleminin onaylanması, uygulanması, kaydedilmesi ve kontrolü görevleri aynı kişi tarafından yürütülmekte ve standardın genel şartı karşılanmamaktadır.

İç Kontrol Uyum Eylem Planında boş/dolu olan kadrolara usulüne uygun vekaleten atama/görevlendirme yapılmakta olduğu belirtilmişse de; uygulamada mahkeme kararı ile göreve iade edilen bazı asil görevlilerin aynı gün görevden alındığı, yerine vekaleten görevlendirmeler yapıldığı görülmüştür.

Kurumda geçici veya sürekli olarak görevden ayrılan personelin yürüttüğü iş ve işlemlerin devrine ilişkin herhangi bir rapor düzenlenmesi yoluna gidilmemekte, devirler istisnai durumlar haricinde şifahi olarak yapılmaktadır.

4. Bilgi ve İletişim Standartları

Üniversitede, Türkçe ve İngilizce web sayfası, 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında kurulmuş olan Bilgi Edinme Birimi'nin yanı sıra, anket çalışmaları, dilek-şikayet kutuları, Olumlu/Olumsuz Geri Bildirim (OGEB) sistemi ve birimi mevcuttur.

Yöneticiler ve personelin, görevlerini yerine getirebilmeleri için gerekli ve yeterli bilgi mevcut otomasyon programlarında (rapor, bilgi ve istatistiki bilgi) mevcuttur.

İdare, stratejik plan ve performans programı hazırlayarak amaçlarını, hedeflerini, stratejilerini, varlıklarını, yükümlülüklerini kamuoyuna açıklamıştır. Yine, yılı faaliyet sonuçları idare faaliyet raporunda gösterilmiş ve duyurulmuştur.

Bütçelerinin ilk altı aylık uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetlerini içeren Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu 2006 yılından beri ilgili kurumlara gönderilmiş ve Kurumun web sayfasında kamuoyuna açıklanmıştır.

Üniversitenin sahip olduğu Elektronik Belge ve Yönetim Sistemi (EBYS) kullanımına geçilmiş ve imza yetkisi bulunan personel için elektronik imza alınmış olup, idari ve akademik birimlerde elektronik imza kullanımına geçilmiştir.

Hata, usulsüzlük ve yolsuzlukların bildirim yöntemleri belirlenmiş ve Hata, Usulsüzlük ve Yolsuzlukların Bildirilmesi Yönergesi ile çalışanlara duyurulmuştur.

www.balioglu.net

Standart ile ilgili eksiklikler:

Kurumda birim içinde yatay ve dikey raporlama ağına ilişkin yazılı prosedür bulunmamaktadır.

5. İzleme Standartları

Üniversitede iç denetim birimi oluşturulmuş ve İç Denetim Birim Başkanlığının işleyişi ile iç denetçilerin ve üst Yöneticinin iç denetime ilişkin görev yetki ve sorumluluklarına yönelik esas ve usulleri düzenleyen bir yönerge (İç Denetim Yönergesi) çıkarılmıştır.

Standart ile ilgili eksiklikler:

İç kontrol sistemi tam anlamıyla işlerlik kazanmadığından izlenmemekte ve yıllık olarak değerlendirilmemektedir.

İç kontrol sistemi tam anlamıyla işlerlik kazanmadığından eksik yönlerin bildirilmesi ve gerekli önlemlerin alınması konusunda süreç ve yöntem belirlenmemiştir.

Denetlenen birim tarafından öneriler doğrultusunda önlemleri içeren bir eylem planı hazırlıkları devam etmekte olup, uygulama safhasına geçilememiştir.

Yukarıda belirtilen eksiklikler nedeniyle Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nde yer alan standartlar yeterli güvence sağlamamakta olup; Kurumun iç kontrol sisteminin tam olarak işlerlik kazanmadığı değerlendirilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Dokuz Eylül Üniversitesi 2020 yılına ilişkin mali rapor ve tabloları hakkında; denetim görüşü oluşturabilmek için gerekli olan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolar ile "Denetimin Dayanağı, Amacı, Yöntemi ve Kapsamı" başlığı altında açıklanan bilgi ve belgeler kamu idaresi yönetimi tarafından yeterli ölçüde sağlanmadığı için görüş bildirilememektedir.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

www.balioglu.net

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kurumun Hesap Verme Sorumluluğunu Tam Olarak Yerine Getirmemesi

2020 yılı denetimine ilişkin olarak denetimi yürütmek ve denetim görüşü oluşturabilmek için talep edilen ve mali tablolara dayanak olan bilgi ve belgeler kamu idaresi yönetimi tarafından yeterli düzeyde sağlanmamıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Hesap verme sorumluluğu" başlığını taşıyan 8'inci maddesinde:

"Madde 8- Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır." denilmektedir.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 6'ncı maddesi uyarınca denetim alanına giren idarelerin hesap ve işlemlerini denetleme görevini meslek mensupları aracılığı ile yürütürken; gerekli gördüğü belge, defter ve kayıtları göndereceği mensupları aracılığıyla görmeye, mallar hariç dilediği yere getirtmeye, sözlü bilgi almak üzere her derece ve sınıftan ilgili memurları çağırmaya, kamu idarelerinden temsilci istemeye; denetimine giren işlemlerle ilgili her türlü bilgi ve belgeyi, kamu idareleri ile bankalar dahil diğer gerçek ve tüzel kişilerden istemeye yetkili kılınmış, aynı Kanun'un 9'uncu maddesinde de; sorumlular veya diğer ilgililerin, denetçilerin isteyecekleri bilgi, kayıt ve belgeleri vermeye, işlem, faaliyet ve malların fiili ve fiziki durumlarını geciktirmeksizin göstermeye mecbur oldukları hüküm atına alınmıştır.

Denetlenen İdare; Sayıştay Başkanlığının 2020 yılı Denetim Programı çerçevesinde Üniversitenin 2020 yılı hesap ve işlemlerinin denetimi ile görevlendirilen Denetim Ekibinin Kurumdan talep ettiği bilgi/belgeleri istenilen zaman ve içerikte sunmadığı gibi denetim ekibinin her düzeyde sorumlu Kurum personelinden sözlü ya da diğer elektronik kanallarla (Sayıştay Başkanlığının 04.09.2020 tarih ve 2020/12 sayılı ve "COVİD-19 Kapsamında Mensuplarımıza Yönelik Tedbirler" konulu Genelge'sinin 2'nci maddesinin (c) bendinde; denetim ve raporlama faaliyetlerinin uzaktan yürütülmesinde kullanılan Sayıştay bilişim uygulamalarının (SayCap, VERA, SAYDRIVE) kullanılması, denetlenen idareler ile iletişim ve bilgi/belge alışverişinin teknolojik imkanların mümkün kıldığı ölçüde elektronik araçlar kullanılarak gerçekleştirilmesi uygun görülmüştür.) bilgi almasına imkan sağlamamış, yetkilendirilen denetçiler tarafından Sayıştayın resmi mail adresinden gönderilen 40 adet bilgi/belge isteme mailini cevapsız bırakmıştır.

Sonuç olarak, Üniversitenin denetim süreci sağlıklı olarak yürütülememiş ve yeterli denetim kanıtı elde edilememiştir. Denetlenen İdare, 5018 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinde hüküm altına alınan "hesap verme sorumluluğu" görevini tam olarak yerine getirmemiştir.

Sayıştay Başkanlığının resmi yazısı ile istenen bilgi ve belge taleplerinin de bir kısmı karşılanmamış, bir kısmı da hatalı ve/veya eksik olarak gönderilmiştir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, Raporumuz denetlenen İdare tarafından gönderilen eksik/hatalı bilgilere dayanılarak sınırlı faaliyetlerin irdelenmesi sonucunda düzenlenmiş olup; Kamu idaresinden temin edilebilen bilgi ve belgelerden tespit edilen hususlara ise Raporun "B. Diğer Bulgular" kısmında yer verilmiştir.

www.balioglu.net

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kurumun Elektronik Ortamda Sayıştaya Gönderdiği Banka Hesapları Bilgi Formunda Yer Alan Hesaplar ile Banka Mutabakat Cetvellerinde Görünen Hesaplar Arasında Uyumsuzluk Bulunması

Üniversitenin elektronik ortamda Sayıştaya gönderdiği Banka Hesapları Bilgi Formunda yer alan hesaplar ile resmi yazıyla talep edilmesi üzerine gönderdiği 31.12.2020 tarihi itibariyle alınmış banka mutabakat yazılarında görülen hesaplar arasında uyumsuzluk olduğu tespit edilmiştir.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun "Hesapların verilmesi, muhasebe birimlerinin ve muhasebe yetkililerinin bildirilmesi" başlıklı 8'inci maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan "Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar" ın 5, 6 ve 7'nci maddeleri uyarınca İdare tarafından elektronik ortamda Sayıştaya gönderilen Banka Hesapları Bilgi Formunda; Kurumun 3 bankada Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı (SGDB) adına açılmış (**345) adet** hesap olduğu görülmektedir. Banka Hesapları Bilgi Formunda yer alan hesaplarla yine Kurum tarafından gönderilen 2020 yılı banka mutabakat yazıları karşılaştırıldığında;

- Banka Hesapları Bilgi Formunda SGDB tasarrufunda olduğu belirtilen hesapların bir kısmının Banka Mutabakat Cetvellerinde yer almadığı, diğer bir deyişle; SGDB'nin tasarrufunda olan bazı hesaplara ilişkin banka mutabakat yazılarının gönderilmediği,
- Banka Mutabakat Cetvellerinde yer alan bazı hesapların Banka Hesapları Bilgi Formunda bulunmadığı, diğer bir deyişle; bankalarda (SGDB bilgisi ve tasarrufu dışında) diğer harcama birimleri tarafından açılmış çok sayıda hesap bulunduğu,
- Banka Hesapları Bilgi Formunda yer almayan bazı hesapların SGDB tarafından takip edildiği, diğer bir deyişle; resmi bildirimlerde SGDB'nin tasarrufunda olan hesaplar içinde gösterilmeyen bazı hesapların aslında SGDB tarafından izlendiği

Anlaşılmıştır.

Banka Hesapları Bilgi Formu ile Banka Mutabakat Cetvelleri karşılaştırma sonuçlarına aşağıda yer verilmiştir:

www.balioglu.net

1- **A Bankası** tarafından gönderilen banka mutabakat yazısından; Üniversitenin bankada 2 tanesi cari, 9 tanesi katılım hesabı olmak üzere 11 adet hesabı olduğu görülmüştür. Banka Hesapları Bilgi Formunda sadece cari hesaplar görünmekte olup, kalan 9 katılım hesabı görünmemektedir. Diğer bir deyişle; bankada bulunan 11 hesaptan sadece 2 cari hesap SGDB'nin tasarrufu altında olup, kalan 9 katılım hesabı SGDB'nin tasarrufu altında bulunmamaktadır. Bu durum; kalan 9 katılım hesabının başka harcama birimleri tarafından açıldığının göstergesidir.

2- **B Bankası** tarafından gönderilen mutabakat yazısından; banka nezdinde Üniversiteye ait 91 vadesiz hesap bulunduğu anlaşılmıştır. Ancak bunlardan sadece 41 vadesiz hesap Banka Hesap Bilgi Formunda yer almış olup; kalan 50 hesap SGDB Banka Hesap Bilgi Formunda görünmemektedir. Diğer bir deyişle bankada bulunan 91 hesaptan 41 tanesi SGDB'nin tasarrufunda olup, kalan 50 tanesi SGDB'nin bilgisi ve tasarrufu altında açılmamıştır. Bu durum; kalan 50 hesabın başka harcama birimleri tarafından açıldığının göstergesidir.

3- **C Bankası** tarafından gönderilen mutabakat yazısından; banka nezdinde Üniversiteye ait 283 +2 adet "çekilemez" ibareli olmak üzere 285 (4 tanesi vadeli hesaptır) hesap bulunduğu anlaşılmıştır. Bunlardan:

- Banka Hesapları Bilgi Formunda SGDB adı altında açılmış görünen 32 hesap bankadan alınan banka mutabakat yazısında yer almamıştır. Diğer bir deyişle; SGDB'nin tasarrufunda bulunan 32 hesaba ilişkin yıl sonu mutabakat sonuçları bildirilmemiştir.
- Diğer taraftan; bankadan alınan banka mutabakat yazısında; Banka Hesapları Bilgi Formunda SGDB adı altında bankada açılmış görünmeyen 15 hesaba ilişkin yıl sonu mutabakat durumu yer almıştır. Diğer bir deyişle; bankadaki 15 hesap SGDB'nin bilgisi ve tasarrufu altında bulunmamaktadır. Bu durum; söz konusu 15 hesabın başka harcama birimleri tarafından açıldığının göstergesidir. Bu hesaplar aşağıda listelenmiştir.

Tablo 7: C Bankasında Açılan ve SGDB Tasarrufunda Olmayan Hesaplar

Hesap no	Vadeli/Vadesiz	Bakiye
……..5269	Vadesiz	0,00
……..6290	Vadesiz	0,00
……..5207	Vadesiz	0,00
……..1173	Vadesiz	0,00
……..2366	Vadesiz	0,00
……..7771	Vadesiz	134.420,00
……..3562	Vadesiz	44.450,00
……..3614	Vadesiz	37.140,00

www.balioglu.net

……..3638	Vadesiz	0,00
……..3742	Vadesiz	0,00
……..3961	Vadesiz	0,00
……..5772	Vadeli	7.075,97
……..1700	Vadeli	17,24
……..8171	Vadeli	0,00
……..9934	Vadeli	707.181,37

4- Kurumun Banka Hesapları Bilgi Formunda SGDB altında görünmeyen, Harç Protokolü kapsamında açılmış olan ve aşağıda hesap numaraları gösterilen 2 hesabın; SGDB tarafından takip edildiği bilgisi tarafımıza verilmiştir.

Hesap no
TR12 …. …. …. …. …. 05
TR12 …. …. …. …. …. 06

Resmi olarak düzenlenen ve denetime ibraz edilen belgelerin karşılaştırılması sonucunda; SGDB'nin tasarrufu altında olmayan ve Üniversitenin diğer harcama birimleri tarafından açılmış hesaplarin bulunduğu, SGDB'nin tasarrufu altında görünmeyen 2 hesabın SGDB tarafından takip edildiği, SGDB'nin tasarrufu altında olduğu bildirilen bazi hesapların da banka mutabakat cetvellerinde yer almadığı görülmüştür.

www.balioglu.net

Yukarıda tespit edilen hususlar ile SGDB'nın tüm harcama birimlerine muhatap 22.06.2020 tarihli "Üniversite adına banka hesapları açılması, hesapların takibi ve hesaptan işlem yapabilme yetkisinin sadece Muhasebe Yetkilisine ait olduğu, SGDB talimatı haricinde herhangi bir birim, kişi ya da Kurum tarafından hesap adı olarak içinde "Dokuz Eylül Üniversitesi" geçen hiçbir hesabın açılmaması gerektiği, daha önce açılmış hesaplar varsa hemen kapatılması ve bakiyelerinin SGDB hesabına aktarılması gerektiği" konulu yazısı birlikte değerlendirildiğinde; SGDB tarafından yazılan yazının gereğinin harcama birimleri tarafından yerine getirilmediği, 2020 yıl sonu itibariyle SGDB'nin bilgisi ve tasarrufu dışında hesapların olduğu anlaşılmıştır.

2020 yıl sonu itibariyle SGDB'nin bilgisi ve tasarrufu dışında açılmış çok sayıda hesaba ilişkin hesap hareketlerini gösteren banka ekstreleri, Sayıştay Başkanlığının resmi yazılarıyla Kurumdan talep edilmesine rağmen denetime ibraz edilmemiştir.

Kurum tarafından gönderilen cevapta özetle;

1- **A bankasında** bulunan ve SGDB'nin tasarrufu altında görünmeyen 9 hesabın İzmir Kalkınma Ajansının (İZKA) desteklediği projelere bağlı vadeli katılım hesapları olduğu için tereddüte düşüldüğü ve sisteme yüklenmediği;

2- **B** Bankasında açılmış ancak Banka Hesap Bilgi Formunda SGDB'nin tasarrufu altinda görünmeyen 50 hesabın SGDB'ye ait olduğu, bu hesapların BVAS'a yüklenerek gerekli güncellemelerin yapıldığı ve

3- **C Bankası** nezdinde açılmış Üniversiteye ait 285 hesaptan 32'sinin; bankadan alınan mutabakat yazısında yer almadığı, yine Banka Hesapları Bilgi Formunda bulunmayan 15 hesabin banka mutabakat yazısında yer alması şeklindeki tespitimizle ilgili olarak ta *"Sayıştay Başkanlığının 17 Eylül 2020 tarihinde açmış olduğu Bütünleşik Veri Aktarım Sistemi'ne (BVAS) veri girişi sırasında bazı teknik sorunlar yaşanması nedeniyle oluştuğu, SGDB'ye ait banka hesaplarının bir kısmı sisteme aktarılırken, bir kısmının aktarılamadığı, bulguda bahsi geçen bu 15 hesabın tamamının SGDB tarafından açılmış olup, başka harcama birimlerinin tasarrufunda olmadığı*"

şeklinde açıklamalarda bulunulmuştur.

İdare; gerek Sayıştayın resmi yazılarıyla SGDB'nin tasarrufunda bulunmayan hesapların bildirilmesi ve bunlara ilişkin 12 aylık hesap ekstrelerinin gönderilmesi talep edildiğinde gerekse Taslak Denetim Raporu cevaplanmak üzere kendilerine gönderildikten sonra; (her ne kadar İdare düzeltildiğini beyan ettiyse de) BVAS'ta yer alan Banka Hesapları Bilgi Formunda yer alan bilgileri güncellemediği gibi resmi kayıtlarda halen SGDB tasarrufunda bulunmayan hesap olarak görünen 106 adet vadesiz hesaba ilişkin hesap ekstrelerini de göndermemiştir.

4- Kurumun Banka Hesapları Bilgi Formunda SGDB altında görünmeyen, Harç Protokolü kapsamında açılmış olan 2 hesabın SGDB tarafından takip edildiğinin tespit edildiği şeklindeki tespitimizle ilgili olarak cevabında herhangi bir bilgi yer almamıştır.

Sonuç olarak Kurum;

- 2020 yılında **A Bankasında** açılmış ve BVAS'ye kaydetmekte tereddüt ettiği 9 adet katılım hesabına ilişkin olarak 2020 yılı BVAS kayıtları üzerinde herhangi bir güncelleme yapmadığı gibi, 2021 yılında BVAS'ye yüklediği Banka Hesapları Bilgi Formunda da söz konusu 9 katılım hesabına yer vermemiş, bu hesaplara ilişkin 12 aylık hesap ekstrelerini de talep edilmesine karşın göndermemiştir.

- **B Bankasında** açılmış olan 91 adet hesabın tamamının SGDB'nin tasarrufunda bulunduğu, Banka Hesapları Bilgi Formunda SGDB'nin tasarrufu altında görünmeyen 50 adet

www.balioglu.net

hesabın BVAS'a yüklendiği ve sistem kayıtlarının güncellendiğini bildirdiyse de; BVAS kayıtları üzerinde yapılan inceleme sonucunda; raporun yazıldığı tarih (Ağustos 2021) itibariyle İdare tarafından yapılmış herhangi bir güncelleme kaydının mevcut olmadığı, bulguda belirtilen ve banka mutabakat yazılarında Üniversite adına açılmış görünen 50 hesabın BVAS kayıtlarında halen görünmediği tespit edilmiştir.

- **C Bankasında** açılmış olan ve BVAS'a yüklenen 2020 Yılı Banka Hesapları Bilgi Formunda SGDB'nin tasarrufunda bulunan hesaplar içerisinde yer almayan 15 adet vadesiz hesaba ilişkin olarak BVAS'de yer alan 2020 yılı Banka Hesapları Bilgi Formundaki bilgileri güncellemediği gibi 2021 yılında BVAS'ye yüklediği Banka Hesapları Bilgi Formunda 15 hesaptan sadece 10 tanesini kayıt altına almış, 5 vadesiz hesabı 2021 yılında da göstermemiştir.

Yine 2020 Yılı Banka Hesapları Bilgi Formunda **C Bankasında** açılmış SGDB'nin tasarrufu altında görünen ancak banka mutabakat yazılarında yer almayan 32 hesaba ilişkin yıl sonu mutabakat yazıları alınarak gönderilmemiş olup; resmi belgeler arasındaki uyumsuzluğun BVAS'a veri girişi sırasındaki teknik hatadan kaynaklandığı şeklinde İdare tarafından verilen şifahi bilgiyi destekleyen herhangi bir belge ve/veya düzelme kaydı da gönderilmemiştir.

www.balioglu.net

- Kurumun Banka Hesapları Bilgi Formunda SGDB altında görünmeyen ve Harç Protokolü kapsamında başka bir birim adına açılmış olan 2 hesabın SGDB tarafından takip edildiği şeklinde tarafımıza bilgi verilmesiyle ilgili olarak Kurum cevabında herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır.

Yukarıda belirtilen uyumsuzluklar, eksiklikler ve denetim için gerek duyularak talep edilen bilgi ve belgelerin gönderilmemesi nedeniyle Kurumun banka hesapları tam olarak incelenememiştir.

BULGU 2: Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının Borç Toplamı ile Banka Hesabının Alacak Toplamının Eşit Olmaması

Banka hesabından yapılan ödemelere ilişkin olarak düzenlenen göndermelerde, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne uygun olarak 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı tüm işlemleri kapsayacak şekilde kullanılmadığından; 102 Banka Hesabının alacak toplamı ile 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının borç toplamının birbirine eşit olmadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 102 Banka hesabının işleyişine ilişkin olarak 19'uncu maddesinde;

"1) Banka hesap özet cetvelleri ile ödendiği veya ilgili hesaplara aktarıldığı bildirilen çek veya gönderme emri tutarları bu hesaba alacak, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına borç kaydedilir...",

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının işleyişine ilişkin olarak 22'nci maddesinde ise;

"1) Düzenlenen çek ve gönderme emirlerinden, bankaca hak sahiplerine ödendiği veya ilgili hesaplara aktarıldığı banka hesap özet cetveliyle bildirilen paralar bu hesaba borç, 102-Banka Hesabına alacak kaydedilir..." denilmektedir.

Muhasebe kayıtlarında 102 Banka Hesabının alacak kaydı tutarı 9.784.768.616,58 TL, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının borç kaydı tutarı ise, 6.886.884.681,20 TL'dir. 102 Banka Hesabının alacak toplamı ile 103 verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının borç toplamının birbirine eşit olmaması dolayısıyla, kurum mali tablolarında **2.897.883.935,38 TL**'lik hataya neden olunmuştur.

www.balioglu.net

Kurum cevabında; özel bütçe ile bilimsel araştırma projelerinin atıl kaynaklarının vadeli hesaplarda değerlendirildiği; Kurumun vadeli/vadesiz hesapları arasındaki aktarmalar ile Tek Hazine Kurumlar Hesabı çerçevesinde yapılan işlemlerin muhasebe kayıtları yapılırken 103 hesabın kullanılmadığı bildirilmiştir.

Kurumun uygulamakla yükümlü olduğu Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde Kurumların vadeli/vadesiz hesapları arasındaki aktarmalar ile Hazine Tek Kurumlar Hesabı ile ilgili imuhasebe kayıtlarında103 hesabın kullanılmayacağı şeklinde bir istisna hükmü tesis edilmemiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri karşısında; Banka Hesabından yapılan ödemelere ilişkin olarak düzenlenen göndermelerde, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının tüm işlemleri kapsayacak şekilde kullanılması ve mali tablolarda 102 Banka Hesabının alacak toplamı ile 103 verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının borç toplamının birbirine eşit olması gereklidir.

BULGU 3: Üniversitenin Ortaklık Payı Karşılığı Olarak Kooperatife Verdiği Sermayenin Kurumun Mali Tablolarında Yer Almaması

Sanayi ve Ticaret Bakanlığının 09.02.2009 tarih ve 35 sayılı Oluru ile kurulan Sınırlı Sorumlu Dokuz Eylül Eğitim, Öğretim, Bilimsel Araştırma, Proje ve İşletme Kooperatifine Üniversitenin %99,88 oranında ortak olduğu, ancak hisse payı karşılığında Kooperatife yatırılan sermayenin Kurumun mali tablolarında yer almadığı tespit edilmiştir.

Kurumun uygulamakla yükümlü olduğu Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı" başlığını taşıyan 159'uncu maddesinde; mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarlarının bu hesaba kaydedilerek izleneceği şeklinde bir düzenleme yapılmıştır.

Üniversitenin ilgili Kooperatife olan ortaklığı karşılığı olan sermaye payının ve dolayısıyla mali tablolardaki hata miktarının tespiti amacıyla Kooperatif Ana Sözleşmesi resmi yazı ile talep edilmesine karşın tarafımıza gönderilmemiştir.

www.balioglu.net

Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta; Kooperatif Ana Sözleşmesinde Üniversite Rektörlüğü'nün %99,88 hisse oranı karşılığında sermaye taahhüdünün 5.000,00 TL olduğunu belirtilmiş, ancak söz konusu sermaye taahhüdünün bütçe kaynağından karşılanmadığı için 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı'na kayıt yapılmadığı şeklinde bilgi verilmiştir.

İdare cevabında; Üniversite Rektörlüğünün Kooperatife %99,88 oranında ortaklık karşılığında taahhüt ettiği sermayenin bütçe kaynağından karşılanmadığı şeklindeki tespitinin dayanağını bildirmediği gibi bu sermaye taahhüdünün nereden ödendiği hususunda da bir açıklamada bulunmamıştır.

Üniversitenin Kooperatifte sahip olduğu %99,88 oranındaki hissesi karşılığında taahhüt ettiği sermayenin mevzuata uygun olarak muhasebe kayıtlarının yapılması ve Kurumun mali tablolarında yer almasının sağlanmasının gerekli olduğu değerlendirilmiştir.

BULGU 4: Uzun Vadeli Alacaklardan Vadesi Bir Yılın Altına İnenlerin Kısa Vadeli Hesaplara Aktarılmadan Doğrudan Tahsil Edilmesi

Dokuz Eylül Üniversitesinin uzun vadeli olup 220 nolu Gelirlerden Alacaklar Hesabında takip edilen alacaklarından vadesi gelmiş olanların 120 nolu Gelirlerden Alacaklar Hesabına aktarılmadan doğrudan tahsil edildiği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne göre 220 Gelirlerden Alacaklar Hesabı alacak çalıştığında 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı, 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı, 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı, 220 Gelirlerden Alacaklar Hesabı, 333 Emanetler Hesabı, 610 İndirim, İade ve İskontolar Hesabı veya 630 Giderler hesaplarının borç çalışması beklenmektedir.

220 Gelirlerden Alacaklar Hesabı MYMY'nin 138 ve 139'uncu maddelerinde düzenlenmiş olup; 138'inci maddenin

- (1) nolu bendinde bu hesabın, mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen ve bir yıldan daha uzun bir sürede tahsili gereken gelirlerden alacakların izlenmesi için kullanılacağı,
- (4) nolu bendinde de bu hesapta kayıtlı tutarlardan dönem sonunda vadesi bir yılın altına inen tutarların bu hesaba alacak, 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabına borç kaydedileceği

şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükmünden de anlaşılacağı üzere; Kurum bir yıldan daha uzun sürede tahsil edeceği alacaklarını 220 Gelirlerden Alacaklar Hesabına kaydedecek, vadeleri bir yılın altına düşenleri 220 hesaptan çıkarıp 120 hesaba aktaracak, daha sonra tahsilat gerçekleştiğinde 102 Banka Hesabına kayıt yapılacaktır.

Görüleceği üzere; 220 Gelirlerden Alacaklar Hesabı hiçbir zaman 102 Banka Hesabı ile karşılıklı çalışmayıp; vadesi 1 yılın altına inenler önce 120 hesaba aktarılacak, tahsilat gerçekleştiğinde 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ile 102 Bankalar Hesabı ve diğer ilgili hesaplar karşılıklı çalışacaktır.

Kurumun mali tablolarına esas teşkil eden kayıtların yer aldığı yevmiye defterlerinin incelenmesi sonucunda uzun vadeli alacakların takip edildiği 220 hesapta bulunan ve vadeleri bir yılın altına inen alacakların kısa vadeye (120 hesaba) alınmaksızın doğrudan tahsil edildiği, 220 hesap ile 102 Banka Hesabının karşılıklı çalıştırıldığı görülmüş olup, bu durumun bir muhasebe hatası oluşturduğu ve hata tutarının 278.669,81 TL olduğu tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; bulgudaki tespiti kabul ederek Bütünleşik Kamu Mali

www.balioglu.net

Yönetim Bilişim Sisteminde (BKMYBS) bir yıldan uzun vadeli kira gelirlerinin bir sonraki mali yıla dönem sonu işlemleri kapsamında aktarma işleminin yapılamadığını, ancak bu sorunun 13.01.2021 tarihinde giderildiğini ve bulguda eleştirisi yapılan konunun 2021 yılı itibariyle çözümlendiğini bildirmiştir.

Görüleceği üzere bulguya konu hatalı işlem 2021 yılında düzeltilmiştir. 2020 yılı mali tablolarında bulguya konu hata nedeniyle 120 hesap olması gerekenden daha düşük, 220 hesap ise olması gerekenden daha yüksek görünmektedir.

BULGU 5: Duran Varlıkların Kayıtlı Değerlerinden Daha Yüksek Amortisman Ayrılması

Kurumun sahip olduğu duran varlıklardan bazıları için kayıtlı değerlerinden daha yüksek tutarda amortisman ayrıldığı tespit edilmiştir.

Muhasebat Genel Müdürlüğünün Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 29'uncu maddesine dayanılarak çıkardığı amortisman ve tükenme paylarını düzenleyen 47 sıra nolu Genel Tebliği'nin 3'üncü maddesinde amortisman ve tükenme payına tabi duran varlıklar sayılmış, 4'üncü maddesinde de amortisman ve tükenme payına tabi tutulan varlıkların değeri hususu düzenlenmiştir.

www.balioglu.net

Anılan Tebliğin "Amortisman ve tükenme payına tabi tutulan varlıkların değeri" başlıklı 4'üncü maddesinde aynen:

"MADDE 4 – (1) Duran varlıkların amortisman ve tükenme payına tabi değerleri maliyet bedelidir. Maliyet bedeli ise, bir varlığın satın alınması, üretilmesi veya değerinin artırılması için yapılan harcamalar veya verilen kıymetlerin toplamıdır. Ancak, enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş olan varlıklar için amortisman ve tükenme payı hesaplamasına esas alınacak değer, enflasyon düzeltmesi sonucu ortaya çıkan değerdir.

(2) Bir varlık için yapılan harcamaların, kayıtlı değerine ilave edilmesi halinde, amortisman hesaplaması varlığın yeni değeri üzerinden yapılır."

Denilmektedir.

Kurumun uygulamakla yükümlü olduğu Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 257- Birikmiş amortismanlar ve değer düşüklüğü karşılığı hesabının niteliği ve işleyişini

düzenleyen 185 ve 186'ncı maddelerinde; amortisman işlemlerinin varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden gerçekleştirileceği açıkça belirtilmiştir.

Görüleceği üzere; duran varlıkların amortisman ve tükenme payına tabi değerleri; satın alınması, üretilmesi veya değerinin artırılması için yapılan harcamalar veya verilen kıymetlerin toplamı olan maliyet bedelidir. Varlıklar maliyet bedelleriyle kaydedilmekte olup; amortisman ayrılabilecek miktar en fazla kayıtlı değerine eşit olabilir.

Aşağıdaki tabloda; varlık grubunda kayıtlı varlıkların değerinden daha fazla amortisman kaydı yapılan varlıkların listesi gösterilmiştir.

Tablo 8: Kayıtlı Değerinden Fazla Amortisman Ayrılan Taşınmazlar

Hesap Kodu	**Hesap Adı**	**Varlıkların Toplam Değeri**	**Amortismanların Toplam Değeri**	**Fark**
252.xx.99.xx.xx	Diğer Binalar	1.004.926,63	1.016.876,42	-11.949,79
252.xx.99.01.99	Diğer	1.241.097,14	1.423.053,14	-181.956,00
252.xx.99.05.99	Diğer	4.632.264,00	6.493.234,78	-1.860.970,78
254.01.03	Yük Taşıma Araçları	313.090,51	322.890,51	-9.800,00
255.01.04	Seyahat, Muhafaza ve Taşıma Amaçlı Demirbaş Niteliğindeki Taşınırlar	0,00	474.034,26	-474.034,26

www.balioglu.net

Tablodan da görüleceği üzere; 5 hesap kodunda kayıtlı duran varlıklar için kayıtlı değerlerinden fazla ayrılan amortisman tutarı toplam 2.538.710,83 TL'dir.

Kamu idaresi cevabında; yapılan hatalı işlem kabul edilerek düzeltme kayıtlarının yapıldığı bildirilmiş ve düzeltme kayıtlarına ilişkin belgeler gönderilmiştir.

Ancak tüm düzeltme kayıtları 16.07.2021 tarihinde yapılmıştır. Kurumun 2020 yılı mali tablolarında 257 Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabının olması gerekenden daha yüksek göründüğü değerlendirilmiştir.

BULGU 6: Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

Üniversitenin 2020 yılı mali tablolarında yer alan 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının olması gerekenden daha düşük göründüğü tespit edilmiştir.

Üniversite tarafından gönderilen "İcra takibindeki kiracılar" başlıklı listede icra konusu toplam alacak tutarı 866.329,88 TL olarak gösterilmiştir. Kurumun icraya konu kira alacakları mali tablolarında 121 Gelirlerden Takipli alacaklar Hesabının 121.03.06 alt kodunda takip edilmektedir. 31.12.2020 tarihi itibariyle 121.03.06 ayrıntı kodunun borç sütununda 417.904,15 TL, alacak sütununda 118.823,33 TL kayıtlı olup hesap 299.080,82 TL borç artığı vermiştir. Diğer bir deyişle 2020 yılı sonu itibariyle Kurumun takipte olan kira alacakları 417.904,15 TL tutarında olup, bunun 118.823,33 TL'si yıl içinde tahsil edilmiş, 299.080,82 TL'si ise 2021 yılına aktarılmış görünmektedir.

Görüleceği üzere; tarafımıza gönderilen listede "icra konusu tutar" olarak yer alan 866.329,88 TL ile; 2020 yıl sonu mali tablosunda takipteki alacak tutarı olarak gösterilen 417.904,15 TL arasında bir uyumsuzluk söz konusudur. İdare; listede "icra konusu tutar" olarak gösterilen 866.329,88 TL borç tutarının:

- 662.968,91 TL'sinin kira borcu,
- 88.968,86 TL'sinin elektrik borcu,
- 3.435,02 TL'sinin yakıt borcu,
- 11.265,23TL'sinin su borcu ve
- 99.691,84 TL'sinin KDV borcu

olduğunu belirterek, 121.03.06 ayrıntı kodunda gösterilen alacak tutarının sadece "kira gelirlerine" ait olduğunu ve kiracıların kiraladıkları yerlere ait elektrik, su, yakıt ve KDV borçlarını kapsamadığını öne sürerek; mali tablolarda 121.03.06 ayrıntı kodunda gösterilmesi gereken kira alacak tutarının 417.904,15 TL değil 662.968,91 TL olması gerektiğini bildirmişler ve bu tutarlar arasındaki 231.321,86 TL farka ilişkin düzeltme kayıtlarını 01.04.2021 tarihinde yapmışlardır.

Kiralanan yerlere ilişkin olarak İdare ile kiracılar arasında imzalanan sözleşmelerde; taşınmazın kira bedelinin yanı sıra kiralanan yerlerin elektrik, yakıt ve su bedellerinin de kiracı tarafından ödenmesi gerektiği şeklinde düzenlemeler yapılmıştır. Dolayısıyla kiralanan yerlerin elektrik, yakıt ve su bedelleri de kiracının yüklenimi altında olup, kira alacakları sadece ödenmeyen kira bedellerini değil, ödenmeyen elektrik, yakıt ve su bedellerini de kapsamaktadır

www.balioglu.net

ve açılan icra davalarında kiracılardan ödemedikleri kira tutarları ile birlikte ödenmeyen elektrik, yakıt ve su bedelleri de talep edilmektedir. Kaldı ki; mali tablolarda kiracılar tarafından ödenmeyen elektrik, yakıt ve su bedellerinin kaydedildiği başkaca bir hesap da bulunmamaktadır. Bu nedenle mali tabloda kira gelirlerinden alacaklar olarak kaydedilen tutar ile gerçekte icra davalarına konu edilen kira alacakları arasındaki fark İdarenin öne sürdüğü gibi 231.321,86 TL değil, (866.329,88-417.904,15=) 448.425,73 TL'dir.

Diğer taraftan; İdarenin 121 hesapta yaptığı 231.321,86 TL tutarındaki düzeltme kaydı 01.04.2021 tarihinde yapıldığından 2020 yılı mali tablolarındaki hatayı ortadan kaldırmamaktadır.

Bulgunun konusu; mali tablolarda yer alan gelirlerden takipli alacakların gerçek durumu yansıtmadığı hususudur.

Oysa kamu idaresi cevabına; raporumuzun 9'uncu maddesinde yer alan "İrat Kaydedilecek Teminat Mektuplarının Nazım Hesap Kullanılmadan Muhasebeleştirilmesi" şeklindeki bulguya verilen yanıt eklenmiş olup, bulgu konusu hatalı işlemle ilgili herhangi bir açıklamada bulunulmamıştır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle İdarenin 2020 yılı mali tablolarında yer alan 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabınn olması gerekenden 448.425,73 TL daha düşük görünmekte olduğu değerlendirilmiştir.

www.balioglu.net

BULGU 7: Proje Özel Hesabında Kayıtlı Dövizlere Ait Değerleme İşlemlerinin Ay Sonlarında Yapılmaması

Kurumun mali tablolarında 104 hesapta kayıtlı dövizlerin değerleme işlemlerinin her ay sonunda yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kurumun uygulamakla yükümlü olduğu Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 23, 24 ve 25'inci maddelerinde 104 hesabın niteliği, hesaba ilişkin işlemler ve hesabın işleyişi düzenlenmiş olup; bu düzenlemelerde;

- Proje özel hesabının; dış finansman kaynağından, kamu idareleri adına dış proje kredisi olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası veya uygun görülen diğer bankalar nezdinde açılan özel hesaplara aktarılan tutarlar, bu tutarlardan yapılan giderler, verilen avanslar, açtırılan akreditifler ile avans ve akreditiflerden nakden geri alınanların ve hesap bakiyesinin değerlemesi sonucu ortaya çıkan kur farklarının Devlet Borçları Muhasebe Birimi

veya genel bütçe kapsamı dışındaki kullanıcı kamu idareleri muhasebe birimlerince izlenmesi için kullanılacağı,

- Özel hesaplardaki dövizlerin ay sonlarında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden yapılacak değerlemesi sonucunda oluşan kur artışı farklarının bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği ve

- Özel hesaplardaki dövizlerin ay sonlarında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru esas alınarak yapılacak değerlemesi sonucunda oluşan kur azalışı farkları bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedileceği

Açıkça ifade edilmiştir.

Hal böyleyken; Kurumun mali tablolarında 104 hesapta görünen döviz varlıklarının değerlemesi her ay değil, sadece bir kez yıl sonunda (Aralık ayında) yapılmıştır.

Kamu İdaresi bu bulgumuzda yapılan tespitle ilgili bir cevap göndermemiştir.

Kurumun mali tablolarında 104 hesapta görünen döviz varlıklarının değerleme işlemlerinin mevzuat gereği her ay yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir.

www.balioglu.net

BULGU 8: Üniversite Kooperatifinin Kira Borçlarının Takibinin Yapılmaması

Üniversitenin %99,88 oranında ortak olduğu Sınırlı Sorumlu Dokuz Eylül Eğitim, Öğretim, Bilimsel Araştırma, Proje ve İşletme Kooperatifine kantin/kafeterya vb. taşınmaz kiralamalarının yapıldığı, kira bedellerini ödemeyen diğer kiracılar hakkında hukuki işlem tesis edilirken kantin/kafeterya vb. yerleri kiralayan ve 2017 yılından günümüze kadar Üniversiteye yüksek tutarlı kira, elektrik ve su borcu bulunan Kooperatif hakkında herhangi bir işlem yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kooperatifin üniversiteye olan borçları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 9: Üniversite Kooperatifinin Kuruma Olan Borçları

Yıl	Borç Toplamı (TL)
2017	605.057,96
2018	1.015.260,60
2019	258.832,91
2020	2.082.541,92
Toplam	**3.961.693,39**

Kooperatifin 2019 yılında Üniversiteye olan kira borcu toplamı 2.522.537,99 TL iken, 2020 yılında borç tutarı %57 oranında artarak 3.961.693,39 TL'ye ulaşmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşlarını, kamu hizmetlerini veya personelini desteklemek üzere kurulan dernekler ve Türk Medenî Kanununa göre kurulan vakıflar ile bunların kamu kurum ve kuruluşları ile ilişkilerini düzenlemek maksadıyla hazırlanan ve 29/1/2004 tarih ve 25361 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları İle İlişkilerine Dair Kanun'un (5072 sk.) "Temel İlkeler" başlığını taşıyan 2'nci maddesinin (ı) fıkrasında aynen:

"ı) İhaleyi yapan kurum ve kuruluş bünyesinde bulunan veya bu kurum ve kuruluşlarla ilgili her ne amaçla kurulmuş olursa olsun vakıf ve dernekler ile bunların sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları şirketler, bu kurum ve kuruluşların 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa göre yapacakları ihalelere katılamazlar." denilmiş,

"Cezalar" başlıklı 3'üncü maddesinde; dernek tüzüğü veya vakıf senedi bu Kanuna aykırı olan veya bu Kanuna aykırı işlemleri tespit edilen dernek ve vakıfların genel hükümlere göre kapatılacağı,

Geçici Madde 1'de de bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulan dernek ve vakıfların 31.12.2005 tarihine kadar, dernek tüzüklerini veya vakıf senetlerini bu Kanun hükümlerine uygun hale getirecekleri, dernek tüzüğünü veya vakıf senedini altı ay içinde bu Kanuna uygun hale getirmeyen veya bu Kanuna aykırı işlemleri tespit edilen dernek ve vakıfların genel hükümlere göre kapatılacağı hüküm altına alınmıştır.

5072 sayılı Kanun yürürlüğe girdikten sonra, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının 09.02.2009 tarih ve 35 sayılı Oluru ile kurulan Sınırlı Sorumlu Dokuz Eylül Eğitim, Öğretim, Bilimsel Araştırma, Proje ve İşletme Kooperatifi ile Üniversite arasındaki ilişkiler zamanla gelişmiş, mülkiyeti Üniversiteye ait olan/Hazine tarafından Üniversitenin kullanımına tahsis edilen yerlerde bulunan taşınmazlar Kooperatife 51/g yöntemiyle kiralanmış, Kooperatifin 2017 yılından bu yana kiraladığı kantin/kafeterya vb. yerlerin kira/elektrik/su giderleri karşılığı Üniversiteye yüksek tutarlı borcunun bulunduğu anlaşılmıştır.

Üniversite ile Kooperatif arasında imzalanan tip sözleşmelerin "Kira bedeli" başlıklı 4'üncü maddesinin son cümlesinde; vadesinde ödenmeyen kira, elektrik ve su bedellerine 21.07.1953 tarih ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Hakkında Kanun'un 51'inci maddesi gereği gecikme faizi uygulanacağı, "Tahliye yükümlülüğü ve fesih" başlıklı 11'inci

www.balioglu.net

maddesinin son paragrafında da; kiracının, kira, elektrik, su ve yakıt bedellerini düzenli ödemediği takdirde, 2886 sayılı Yasanın 62'nci maddesinde verilen süre içinde birikmiş borcunu faiziyle birlikte ödemediği takdirde kira sözleşmesinin İdarece tek taraflı olarak feshedileceği, ödenmeyen borç bedellerine 6183 sayılı Kanun'un 51'inci maddesinde belirtilen oranda gecikme faizi uygulanmak suretiyle 2004 sayılı İcra İflas Kanun'u hükümlerine göre tahsili yoluna gidileceği şeklinde düzenlemeler yapılmıştır.

Kiraladıkları yerler nedeniyle Üniversiteye borcu bulunan diğer kiracılar hakkında gecikmeli de olsa yukarıdaki sözleşme hükümleri uygulanırken Üniversiteye en yüksek tutarlı borcu bulunan Kooperatife bu düzenlemeler kapsamında İdarece herhangi bir işlem tesis edilmemiş, kira borcu bulunan yerler kira sözleşmesinin bitiminde yeniden ilgili Kooperatife kiralanmıştır.

Kamu İdaresi tarafından gönderilen cevapta; 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "İhaleye katılamayacak olanlar'" başlıklı 6'ncı maddesi ile; aynı Kanun'un 74'üncü maddesine dayanılarak çıkarılan "Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik" in İhalelere katılamayacak olanlar başlıklı 9'uncu maddesinde Üniversite Kooperatifinin Üniversite tarafından yapılacak ihalelere katılamayacakları şeklinde bir düzenleme olmadığı, Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan 10.11.2004 tarih ve 2004/23 sayılı Genelgede de kooperatiflere ilişkin bir kısıtlama bulunmadığı şeklinde beyanda bulunulmuştur.

www.balioglu.net

Bulguya konu husus; Kooperatifin Üniversitenin yaptığı ihalelere katılıp katılmaması değil, Üniversiteye ait bazı taşınmazların 2886 sayılı Kanun'un 51/g maddesine göre ihalesiz olarak Kooperatife kiralanması hususudur. Kamu idaresi tarafından gönderilen cevap ile bulgudaki tespit arasında herhangi bir bağlantı bulunmamaktadır.

Kooperatifin kira, elektrik ve su bedellerini ödememe gibi tutum içerisinde olmadığı şeklindeki açıklamaya gelince; kooperatife kiralanan yerlerin kira bedelleri ile elektrik ve su giderlerinin tahsilatı ile ilgili sorunlar 2019 yılı denetimlerinde tespit edilip raporlandıktan sonra kooperatifin geçmiş dönemlere ilişkin borçlarının ve gecikme cezalarının tahsilatı konusunda çaba sarfedilmeye başlanmıştır. Ancak; ilgili kooperatifin 2019 yılında Üniversiteye olan kira borcu toplamı 2.522.537,99 TL iken, 2020 yılında borç tutarının %57 oranında artarak 3.961.693,39 TL'ye ulaştığı hususu dikkate alındığında; Üniversitenin Kooperatiften olan geçmiş tarihli kira alacaklarının tahsilatı konusunda yeterince başarılı olamadığı açıktır.

Gelinen noktada; kamuya ait taşınmazlar ihale yapılmaksızın pazarlık usulü ile

Kooperatife kiralanmış, kira bedellerinin büyük kısmı tahsil edilememiş, sarf ettikleri elektrik ve su giderleri özel bütçeden ödendiği halde bunların da büyük kısmı geri alınamamış, kamu kaynakları israf edilmiştir.

Kamu kaynaklarını kullanarak gelir elde eden Üniversite Kooperatifinin kira borçları için diğer kiracılardan farklı işlem tesis edilmesinin uygun olmadığı, bulgu konusu hatalı uygulamaların kamu kaynaklarının verimli, etkin ve ekonomik olarak kullanılmasını engellediği değerlendirilmiştir.

BULGU 9: Hazinenin Özel Mülkiyetinde Bulunan Arazinin DEPARK A.Ş.'nin Kullanımına Tahsis Edilirken Teknoloji Geliştirme Bölgesi İlan Edilmemesi ve İrtifak Hakkı Tesis Edilmemesi

Hazinenin özel mülkiyetinde bulunan ve Üniversitenin kullanımına bırakılan arazinin DEPARK A.Ş.'nin kullanımına tahsis edilirken Teknoloji Geliştirme Bölgesi ilan edilmediği ve söz konusu arazi için Maliye Bakanlığı tarafından irtifak hakkı tesis edilmediği tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Dokuz Eylül Üniversitesi Yönetim Kurulunun 13.03.2012 tarih ve 1052 sayılı toplantıda aldığı karar ile Tınaztepe Yerleşkesinde bulunan DEPARK Tınaztepe Teknoparkına (Resmi adıyla Dokuz Eylül Teknoloji Geliştirme Bölgesi TGB-1 alanı) 17.412,76 m², İnciraltı Sağlık Yerleşkesinde bulunan DEPARK Sağlık Teknoparkına (Dokuz Eylül Teknoloji Geliştirme Bölgesi TGB-2 alanı) 10.487,20 m²'lik alan ile (toplam 27.899,96 m²) bu alan üzerinde bulunan 4.030 m² kapalı inşaat alanına sahip betonarme binanın DEPARK Dokuz Eylül Teknoloji Geliştirme Bölgesi Anonim Şirketinin kullanımına tahsis edildiği, bunlardan Tınaztepe Yerleşkesindeki 17.412,76 m² alan içerisinde Hazinenin özel mülkiyetinde bulunan ve Üniversitenin kullanımına bırakılan 23 nolu parselin de bulunduğu tespit edilmiştir.

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'nun "Kuruluş" başlığını taşıyan 4'üncü maddesinde; bölge arazileri içinde yer alan üniversite arazilerinin bu üniversitelerin uygun görüp izin vermeleri durumunda, mülkiyeti ilgili üniversitede kalmak kaydıyla Bölgenin yönetici şirketine tahsis edilebileceği, bu durumun diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait araziler için de geçerli olduğu, bölge içerisinde yer alan Hazinenin özel mülkiyetinde veya devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazlar üzerinde irtifak hakkı tesisinin veya kullanma izni verilmesinin talep edilmesi halinde, Maliye Bakanlığı tarafından yönetici şirket lehine ilk beş yılı bedelsiz olarak, devam eden yıllar için yatırım konusu taşınmazın emlak vergi

değerinin binde ikisi karşılığında irtifak hakkı tesis edileceği veya kullanma izni verileceği hüküm altına alınmıştır.

Üniversite tarafından DEPARK A.Ş.'ye tahsis edilen arazi içinde Hazinenin özel mülkiyetinde olan 23 nolu parsel bulunmakta olup; Yasada öngörülen irtifak hakkı tesisine ilişkin Maliye Bakanlığına (Milli Emlak Genel Müdürlüğüne) başvuru ve söz konusu hakkın tesis edildiğine dair evraklar birden fazla kez İdareden talep edildiği halde tarafımıza ibraz edilmemiştir.

Bulguya konu husus 2019 yılı Mali Denetim Raporunda da yer almış olup; Kurum tarafından gönderilen cevapta; 800 Ada 23 (İfraz sonucu 25) parselde kayıtlı olup DEPARK A.Ş.'ye tahsis edilen araziye ilişkin olarak İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığının 04.06.2020 tarih ve 65422274-00.99-E.45571 sayılı yazısına istinaden muhasebe kayıtlarının yapıldığı bildirilmiş ve ekinde kanıtlayıcı olduğu düşünülen belgeler gönderilmiştir. Ancak söz konusu cevaba eklenen belgeler incelendiğinde; bulguya konu arazinin tapu kaydı/belgesi ile bulguya konu arazinin Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından Üniversitenin kullanımına tahsis edilmesine dair yazışmalardan ibaret olduğu, İdarece bildirildiği gibi bulgunun gereğinin yerine getirilmesi için Maliye Bakanlığı ile sorunun çözümüne ilişkin yazışmalar olmadığı ve dolayısıyla Hazinenin özel mülkiyetinde bulunan 800 Ada 23 (İfraz sonucu 25) parselde kayıtlı olan arazinin Teknoloji Geliştirme Bölgesi olarak ilan edilmediği gibi irtifak hakkı tesis edilerek DEPARK A.Ş.'nin kullanımına verilmesinin söz konusu olmadığı görülmüştür. Diğer taraftan Kurumun 2020 yılı mali tablolarında da 250 hesapta söz konusu kayıt yer almamaktadır.

Kamu İdaresi 2020 yılına ilişkin cevabında ise özetle; bulguya konu ve DEPARK A.Ş.nin kullanımına tahsis edilen hazine özel mülkiyetine ait 3.435,93 m^2 yüzölçümlü 800 Ada 25 (eski adı 23 parsel) parselin irtifak hakkı tesisine ilişkin taleplerinin Milli Emlak Genel Müdürlüğü'ne iletildiği, ancak Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün söz konusu taşınmaz üzerinde Üniversite lehine irtifak hakkı tesis edilebilmesi için bu taşınmazın 4691 Sayılı Yasanın 4.Maddesinin 2.fıkrası uyarınca Teknoloji Geliştirme Bölgesi alanı olarak belirlenip karara bağlanması gerektiğini bildirdiği, buna istinaden 800 Ada 25 parselin, Teknoloji Geliştirme Bölgesi Alanına ek olarak ilan edilebilmesi için, Yönetim Kurulunca 03.02.2021 Tarih 2021/02 sayılı kararın alındığı, Temmuz 2021 tarihi itibariyle başvuru sürecinin tamamlanacağı ve değerlendirme sonucunda Resmi gazetede Bakanlar Kurulu Kararı ile 800 Ada 25 parselin Dokuz Eylül Teknoloji Geliştirme Bölgesi alanı olarak tespit edilmesine ilişkin kararın yürürlüğe konulacağı bildirilmiştir.

www.balioglu.net

Bulguya konu hatalı işlemin düzeltme süreci halen sonuçlanmamış olup; Hazine özel mülkiyetinde bulunan arazi için DEPARK A.Ş. lehine irtifak hakkı tesis izninin yetkili Kurumdan alınma işlemlerinin en kısa sürede tamamlanmasının gerekli ve şart olduğu değerlendirilmiştir.

BULGU 10: İleri Biyomedikal ve AR-GE Merkezinin Sertifikasyon Sürecinin Tamamlanmaması ve Tesisin Elektrik İhtiyacının Karşılanmaması Nedeniyle Tam Olarak Kullanılamaması

İleri Biyomedikal ve AR-GE Merkezinin tamamen kullanılabilir olmadığı ve sertifikasyon sürecinin tamamlanamadığı görülmüştür.

Toplam yatırım değeri **115.250.648,92 TL** olan Teknik Destek Binası ve AR-GE Merkezinin 10 MVA (10.000 kVA) gücündeki enerji talebi 2013 yılından bu güne kadar GEDİZ Elektrik Dağıtım A.Ş. tarafından temin edilmemiş/edilememiştir. Enerji teminindeki problemler nedeniyle laboratuvarların bir kısmı aktif olarak kullanılamamaktadır.

www.balioglu.net

Üniversitenin GEDİZ Elektrik Dağıtım A.Ş.'ye muhatap Mart/2013 tarihli yazısından; İNCİRALTI Yerleşkesinde, Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş. ile imzalanan Elektrik Satış Sözleşmesi kapsamında sağlanan ve 8.460 kW ile sınırlandırılmış olan bağlantı gücünün tümüyle devreye alınma aşamasına gelen "İzmir Biyotıp ve Genom Merkezi Binası" nın enerji ihtiyacını karşılayacak büyüklükte olmayıp, devreye girmiş olan bir grup laboratuvarın fiilen aktif hale gelebilmesi için ek enerji temini amaçlı olarak Şirkete birden fazla yazı yazıldığı, ancak bu tarihe kadar kesin bir sonuç alınamadığı, binanın kurulu gücü ve 2014 yılı sonunda açılacağı hususları göz önüne alınarak Şirket tarafından enerji temin edilip edilmeyeceği hususlarında ivedilikle bilgi istendiği anlaşılmıştır.

Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş'nin Mart/2014 tarihli cevabi yazısında ise; Kurumun ek enerji talebinin Şirket tarafından onaylandığı, ilave güce ait bağlantı anlaşmasının yenilenmesi için gerekli olan belgelerle birlikte Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş. Müşteriler Müdürlüğüne başvurulması gerektiğini bildirdiği görülmüştür.

Ancak akabinde Üniversite yeniden Şirkete başvurarak "Devreye alınacak 1600 kVA trafonun AR-GE merkezine olan uzaklığı ve AR-GE trafo merkezinin tesis edilmiş olması göz önüne alınarak, verilmiş olan enerji müsaadesinin ekli plan çerçevesinde, "AR-GE Teknik Merkez"de bulunan 2500 kVA trafo için revize edilerek verilmesi" şeklinde yeni bir talepte bulunmuştur.

Bundan sonra taraflar arasında 1 (bir) yıl gibi bir süre yazılı iletişim olmadığı görülmüştür. Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş.; Mart/2014 tarihli yazısından 1 (bir) yıl sonra, Mayıs/2015 tarihinde Kuruma muhatap bir yazı yazarak, 1 (bir) yıl önceki yazısındaki görüşünü tekrarlamış, AR-GE Binası enerji ihtiyacını teminen AG besleme hattı tesis edileceğini, söz konusu besleme hattının verilen enerji müsaadesine istinaden; temel bilimler binasında bulunan ve halen enerjisiz olan 1600 KVA trafo ile AR-GE Binası pano odası arasında yer altı besleme şeklinde tesis edilecek olup; öncelikle projenin hazırlanarak Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş.'ne onaylatılması gerektiğini, proje onayını takiben işin aciliyeti göz önüne alınarak ivedilikle imalatın tamamlanması, Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş.'ye kabulünün yaptırılması ve enerjilendirmenin yapılmasının gerekmekte olduğu bildirilmiştir.

Ancak bu yazının yazıldığı Mayıs/2015 tarihinden denetimin yapıldığı, 2020 tarihine kadar konu çözüme kavuşturulmamış olup; halen enerji teminindeki problemler nedeniyle İleri Biyomedikal ve AR-GE Merkezinde bulunan laboratuvarların bir kısmı aktif olarak kullanılamamaktadır.

www.balioglu.net

Kamu İdaresi cevabında özetle; İleri Biyomedikal ve AR-GE Merkezinin imalat sorunları içerisindeki elektrik tesisat düzenlemesi işinin 20 Mayıs 2021 tarihinde tamamlandığı ve İBG içindeki üretim alanlarının aktif kullanımının sağlandığı, İBG tüzel kişiliğinin bu konuda gereken tüm sertifikasyon işlemlerine yönelik süreçleri başlatacağı bildirilmiştir.

Kamu İdaresi cevabından bulguya konu eksikliklerin halen giderilmediği anlaşılmaktadır.

Gelinen noktada; kamu kaynaklarının etkin, ekonomik ve verimli kullanılması açısından önemli riskler mevcut olup; Teknik Destek Binası ile AR-GE Merkezinin 10 MVA (10.000 kVA) gücündeki enerji talebinin Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş. tarafından temin edilmesinin sağlanması ve bugüne kadar 115.250.648,92 TL harcanarak kesin kabul işlemleri yapılan tesisin sertifikasyon işlemlerinin tamamlanarak aktif olarak kullanılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 11: Şube Müdürü Kadrolarına Mevzuata Uygun Atama Yapılmaması

Kurumda bulunan 11 adet "Şube Müdürü" kadrosunda görev yapan şube müdürlerinin sınavla atanmadığı tespit edilmiştir.

Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumları Personeli Görevde

Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği'nin;

- "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde Yönetmelik'in amacının, liyakat ve kariyer ilkeleri çerçevesinde, hizmet gerekleri ve personel planlaması esas alınarak yükseköğretim üst kuruluşları ile yükseköğretim kurumları memurlarının görevde yükselme ve unvan değişikliğine ilişkin usul ve esasları belirlemek olduğu,

- "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinde Yönetmelik'in, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı ile yükseköğretim kurumlarında görev yapan memurlardan 5'inci maddede belirtilen kadrolara görevde yükselme ve unvan değişikliği suretiyle atanacakları kapsadığı,

- "Görev grupları" başlıklı 5'inci maddesinin (2) nolu bendinin a-1'inci fıkrasında görevde yükselmeye tabi kadrolar sayılmış olup "çiftlik müdürü, yurt müdürü, hastane müdürü, müze müdürü, şube müdürü" kadrolarının görevde yükselmeye tabi kadrolar olduğu,

- "Görevde yükselme sınavı sonucu atanacaklarda aranacak genel şartlar" başlıklı 6'ncı maddesinde Yönetmelikte belirtilen kadrolara görevde yükselme suretiyle atanabilmek için;

- İlan edilen kadrolar için belirlenen başvuru süresinin son günü itibarıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 68'inci maddesinin (B) bendinde belirtilen hizmet şartlarını taşımak ve

- İlan edilen kadrolar için belirlenen başvuru süresinin son günü itibarıyla, ilgilinin başvurulan kadroya ilişkin 7'nci maddede belirtilen alt görevlerde toplam en az üç yıl hizmeti bulunmak, ilan edilen kadro için bu şartı sağlayan personel bulunmaması durumu hariç olmak üzere, bu hizmet süresinin en az bir yılını kurumda geçirmiş olmak,

-"Görevde yükselme sınavı sonucu atanacaklarda aranacak özel şartlar" başlıklı 7'nci maddesinin (1) nolu bendinin a fıkrasında; çiftlik müdürü, yurt müdürü, hastane müdürü, müze müdürü, şube müdürü kadrolarına atanabilmek için;

- En az dört yıllık yüksek öğrenim mezunu olmak ve

- İlan edilen kadrolar için belirlenen başvuru süresinin son günü itibarıyla, yükseköğretim üst kuruluşları ile yükseköğretim kurumlarında şef, koruma ve güvenlik şefi, uzman, sivil savunma uzmanı, araştırmacı, basın ve halkla ilişkiler müşaviri, müze araştırmacısı, çözümleyici, başhemşire, müdür yardımcısı

www.balioglu.net

kadrolarından birinde veya en az lisans düzeyinde öğrenim gerektiren unvan değişikliğine tabi kadrolardan birinde çalışıyor olmanın gerekli olduğu

- "Sınav şartı" başlıklı 10'uncu maddesinde; görevde yükselme suretiyle atanacakların yazılı ve sözlü sınavda başarılı olmalarının gerektiği açıkça ifade edilmiş ve

- "Görevde yükselme suretiyle atanma" başlıklı 15'inci maddesinde de; atanmaya hak kazanan personelin, başarı sıralaması listesinin kesinleşmesini müteakip üç ay içinde en yüksek puandan başlamak üzere belirlenen başarı sıralamasındaki başarı puanlarına göre atanacağı

Hususları hükme bağlanmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 3'üncü maddesinde aynen:

"Bu kanunun temel ilkeleri şunlardır:
Sınıflandırma:
A- ...
Kariyer
B- ...
Liyakat:

C) Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkânlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır." denilmektedir.

657 sayılı Kanun'un yukarıda da değinilen 3'üncü maddesinde de ifade edildiği üzere, Devlet Memurlarının sınıfları içerisinde ilerlemeleri ve yükselebilmeleri hususlarında eşit imkanlara sahip olması ve bu konudaki haklarının garanti altına alınmış olması gerekmektedir.

Bu amaca dönük olarak düzenlenen Görevde Yükselme Yönetmeliği ile de, üniversitelerde çalışan devlet memurlarının görevde yükselebilmeleri objektif kriterlere bağlanmış ve bu husus yönetmeliğin 1'inci maddesinde geçen "liyakat ve kariyer ilkeleri çerçevesinde" ifadesi ile de açıkça ortaya konulmuştur.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden de açıkça anlaşılacağı üzere, asıl olan memurun eşitlik ve liyakat esasları doğrultusunda objektif kriterler dahilinde görevinde yükselebilmesidir.

www.balioglu.net

Kamu İdaresi tarafından gönderilen cevapta; Üniversitede hali hazırda görev yapan 11 şube müdüründen 2'sinin Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumları Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği'nin yayımlandığı tarihten önce "şube müdürü" kadrolarına atandığı, 8'inin fakülte/yüksekokul sekreteri ve genel sekreter kadrosundan daha alt görev olan şube müdürü kadrosuna atandıkları, bir personelin de naklen şube müdürü kadrosuna atandığı bildirilmiştir.

Ancak; kişilerin bir üst görevden alt göreve atanmalarına ilişkin kanıtlayıcı belgeler (soruşturma tutanakları ve verilen cezalara ilişkin disiplin kurulu kararları, atama yazıları, onayları vb) cevaba eklenmediğinden verilen bilgilerin değerlendirmesi yapılamamıştır.

BULGU 12: Öğretim Üyesi Kadrolarına Objektif Kriterlere Aykırı Atama Yapılması

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Öğretim Elemanları" ile ilgili düzenlemeler getiren Beşinci Bölümün 23'üncü, 24'üncü ve 26'ıncı maddelerinde öğretim üyeliği kadrolarına yapılacak atamalar için öngörülecek ek koşulların münhasıran bilimsel kaliteyi arttırmaya yönelik, objektif ve denetlenebilir olmaları gerektiği hükme bağlanmıştır.

Denetimlerde bazı öğretim üyeliği kadrolarına yapılacak atamalar için ek koşul getirilirken objektiflik ve denetlenebilirlik ilkelerine riayet edilmediği, ilanların büyük çoğunluğunda belli bir kişiye işaret eden şartların istendiği ve bu sebeple de sadece birer kişinin başvurabildiği tespit edilmiştir.

BULGU 13: 2020 Yılında Desteklenen Bilimsel Araştırma Projeleri İçinde Olmamasına Karşın "Rektörlük Bilimsel Araştırma Projesi" Adlı Proje İçin BAP Gelirlerinden Harcama Yapılması

Dokuz Eylül Üniversitesi 2020 Yılı Yatırım Programı İzleme ve Değerlendirme Raporunun incelenmesi neticesinde, Üniversitenin Diğer Kamu Hizmetleri Sektöründe yer alan 2020K12-150386 proje numarası ile "Rektörlük Bilimsel Araştırma Projesi" isimli projenin Yatırım Programına dahil edildiği görülmüştür.

2020 Yılı Yatırım Programı İzleme ve Değerlendirme Raporunda "3.1.3. DKH-SOSYAL-TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA SEKTÖRÜ" başlığı altında yer alan 3 proje için; hazine yardımı olarak 20.000,00 TL, öz gelirlerden ise 10.564.000,00 TL ödenek tahsis

www.balioglu.net

edilmiştir. Toplam proje ödeneği 10.564.000,00 TL olup, 31.12.2020 tarihi itibariyle 32.638.337,00 TL harcama gerçekleştirilmiştir. Söz konusu projelerden:

- **3.1.3.1.** 2020K12-150386 proje numarası ile yatırım programına dahil edilen "Rektörlük Bilimsel Araştırma Projesi"ne öz gelirlerden 10.544.000,00 TL ödenek tahsis edilmiş, 31.12.2020 tarihi itibariyle 32.638.337,00 TL tutarında harcama yapılmıştır. Ödenek tutarını aşan harcamalar BAP Yönetmeliği'nin 11. maddesi uyarınca "özel ödenek" kaydedilen ödeneklerden finanse edilmiştir.

- **3.1.3.2.** 2014K12-2136 proje numarası ile yatırım programına dahil edilen "Merkezi Araştırma Laboratuvarı Projesi"ne Hazine kaynaklı 10.000,00 TL ödenek tahsis edilmiş olup, harcama gerçekleşmemiştir.
- **3.1.3.3.** 2016K12-152739 proje numarası ile yatırım programına dahil edilen "Büyük Deney Hayvanları Araştırma Altyapısı Projesi"ne Hazine kaynaklı 10.000-TL ödenek tahsis edilmiş olup, harcama gerçekleşmemiştir.

Söz konusu projenin içinde yer aldığı "3.1.3. DKH-SOSYAL-TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA SEKTÖRÜ" bölümünde yer alan ve 31.12.2020 tarihi itibariyle 32.638.337,00 TL harcamanın gerçekleştirildiği bu proje 2020 yılında desteklenen bilimsel araştırma projelerinin içinde yer almadığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Proje kapsamında özel ödenek kaydedilen BAP gelirleri kullanılarak yapılan 22.094.337,00 TL tutarındaki harcamaya gelince:

BAP Yönetmeliği'nin "Bilimsel Araştırma Projelerinde Gelir ve Ödeneklerin Kullanımı" başlıklı 11'nci maddesinde aynen:

"MADDE 11 – (1) Bilimsel araştırma projelerinin finansmanında kullanılmak üzere aşağıda belirtilen gelirler, yükseköğretim kurumları bütçelerinde bilimsel ve teknolojik araştırma hizmetleri için tefrik edilen bilimsel araştırma projelerine ilişkin ödenekler, bütçelendiği tertiplerden tahakkuka bağlanarak özel hesaba aktarılmak suretiyle kullanılır:

a) Yükseköğretim kurumunun döner sermaye gelirlerinden 2547 sayılı Kanunun 58 inci maddesinde belirtilen oranda aktarılacak tutarlar.

b) Yürütülen proje ile ilgili olarak ortaya çıkan ve ticarileşmesi döner sermaye işletmesi tarafından gerçekleştirilen çıktılara ilişkin elde edilen gelirler.

c) Bilimsel araştırma projeleri için yapılacak bağış ve yardımlar.

ç) Yükseköğretim kurumunun izni ile yükseköğretim kurumunun yurtiçindeki veya yurtdışındaki kuruluşlarla yapacağı ortak araştırmalar için ilgili kuruluşlar tarafından ödenecek tutarlar.

d) Diğer gelirler.

(2) Bilimsel araştırma projelerinin geliri olarak birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen tutarlar, döner sermaye muhasebe birimince, tahsilatı takip eden ayın yirmisine kadar ilgili yükseköğretim kurumu hesabına yatırılır. Yatırılan bu tutarlar, yükseköğretim kurumu bütçesine öz gelir olarak kaydedilir. Kaydedilen bu tutarlar karşılığı olarak ilgili yükseköğretim kurumu bütçesine konulan ödenekler, gelir gerçekleşmelerine göre kullandırılır. Yıl içerisinde harcanmayan tutarlar likit karşılığı ödenek kaydına ilişkin esaslara göre ertesi yıl bütçesine ödenek kaydedilir. Süresi içinde yatırılmayan tutarların tahsilinde 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

(3) Yukarıda belirtilen bilimsel ve teknolojik araştırma hizmetleri için tefrik edilen ödenekler, özel hesaba aktarılmak suretiyle kullanılır.

(4) (Değişik:RG-16/7/2020-31187) Özel hesaptaki öz gelirler ile hazine yardımı kapsamında sağlanan tutarlar Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde değerlendirilebilir. Bu şekilde elde edilen nemalar kaynağı ile ilişkilendirilerek özel hesaba gelir olarak kaydedilir."

Denilmektedir.

Görüleceği üzere; BAP Yönetmeliği'nin 11'inci maddesi "Bilimsel araştırma projelerinin finansmanında kullanılmak üzere" ibaresiyle başlamakta olup, bu madde kapsamında sayılan gelir ve ödeneklerin "bilimsel araştırma projeleri için" harcanması gerektiği tartışmasızdır.

Kamu idaresi cevabında özetle; Yatırım İzleme ve Değerlendirme Raporunda yer alan "Rektörlük Bilimsel Araştırma Projesi"nin tek bir proje olmayıp Üniversitede yürütülen BAP kaynaklı projeler olduğu; bunların tamamı için 2020 yılında yapılan toplam harcamayı içerdiği bildirilmiş ve cevap ekinde proje numaraları, proje yürütücülerinin isimleri, toplam harcama miktarları ve ödeme yapılan firmaları gösteren bir liste gönderilmiştir.

Cevaba eklenen listede, projeler kapsamında satın alınan tüketim/demirbaş malzemelerin isimleri yer almadığı gibi; bu harcamaların tamamının 2020 yılında yapıldığını,

www.balioglu.net

satın alınan malzemelerin o projenin bütçe teklifi içinde yer aldığını ve BAP Komisyonu tarafından onaylandığını gösteren herhangi bir kanıtlayıcı belge gönderilmemiştir. Bu nedenle konuyla ilgili değerlendirme yapılamamıştır.

BULGU 14: Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazların Mevzuata Aykırı Olarak Pazarlık Usulü İle İhale Edilmesi

Dokuz Eylül Üniversitesinin mülkiyetindeki taşınmazlarda bulunan muhtelif büyüklüklerdeki çay ocağı, büfe, kafeterya, kantin, fotokopi odası, reklam panoları, büro, ATM, otopark, spor kompleksi gibi kiralanabilir ünitelerin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51/g maddesine göre, pazarlık usulü ile kiraya verildiği tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde, genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütüleceği, 36'ncı maddesinde ise, bu Kanunun 1'inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulünün esas olduğu, ancak 44'üncü maddede gösterilen işlerin belli istekliler arasında kapalı teklif usulüyle, 45'inci maddede gösterilen işlerin açık teklif usulüyle, 51'inci maddede sayılan işlerin pazarlık, 52'nci maddede gösterilen işlerin de yarışma usulüyle yaptırılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Kanun'un "Pazarlık usulüyle yapılacak işler" başlıklı mezkur 51'inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde hangi işlerin bu kapsamda ihale edilebileceği şu şekilde belirlenmiştir;

"g) Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi,"

Madde hükmünde belirtildiği üzere taşınmazların kiralanması hususunda bu fıkra kapsamında pazarlık usulünün uygulanabilmesi için şu iki şartın birlikte mevcudiyeti gerekmektedir;

1- Taşınmazın, Devletin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan olması.

2- İşin özelliği, idareye yararlı olması veya ivediliği gereği kapalı ya da açık teklif yöntemlerinin kullanılamıyor olması.

www.balioglu.net

Dolayısıyla 51/g yöntemine göre pazarlık usulünün; Devlet ait taşınmazlar kavramının karşılığı olan, genel bütçeli kuruluşlara ait taşınmazlar yani tapuda Maliye Hazinesi adına kayıtlı taşınmazlar dışında uygulanması mümkün değildir.

Nitekim bu durum Belediyeye ait bir taşınmaza (Hazine taşınmazı olmayan) yönelik olarak Antalya 2. İdare Mahkemesi'nce verilen 31.10.2006 tarih ve 2006/1861 sayılı Kararı onayan Danıştay 13. Dairesi'nin vermiş olduğu 21.10.2008 tarih ve 2008/6874 sayılı Kararda da şu şekilde açıkça ifade edilmiştir:

"Mülkiyeti belediyelere ait taşınmazların "Devletin özel mülkü" ve "Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yer"lerden (kayalar, tepeler, dağlar, kaynaklar, sahipsiz şeyler, akarsular, kıyılar vb.) olmadığının tartışmasız olduğu, bu nedenle belediyelere ait taşınmazların 2886 sayılı Yasa'nın 51. maddesinin (g) bendi kapsamında kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi yoluyla devrinin olanaklı olmadığı ... na oy çokluğuyla karar verildi."

Yine Danıştay 13. Dairesi tarafından alınan 03.02.2015 tarihli kararda (Esas no: 2014/5184 Karar no: 2015/335) aynen;

".... Üniversitesi Rektörlüğü'nün mülkiyetinde bulunan taşınmazın, irtifak hakkı verilmek suretiyle kiralanmasına ilişkin ihale pazarlık usulüyle yapılarak sonuçlandırılmakla birlikte; ihaleye çıkarılan taşınmazın, Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerden olmadığı ve Üniversite'nin özel mülkiyetinde bulunduğu dikkate alındığında, ihale konusu taşınmazın 2886 sayılı Kanun'un 51.maddesinin (g) bendi uyarınca pazarlık usulüyle ihaleye çıkarılmak suretiyle irtifak hakkı verilmesinde hukuka uygunluk bulunmamaktadır." denilmiştir.

Kamu İdaresi cevabını; "Üniversitenin mülkiyetinde bulunan yerlerin de aslında Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler kapsamında olduğu" temeline dayandırmış, bu savını Kanun ve Anayasa hükümleri ile desteklemeye çalışmıştır. Ancak; Üniversitenin bir Devlet kurum olması nedeniyle sahip olduğu taşınmazların da "Devletin hüküm ve tasarrufu altında olan" Devlet malı olduğu şeklindeki zoraki bir değerlendirmeye tarafımızca katılınmamıştır.

TC Anayasası ve Medeni Kanun'da Devletin hüküm ve tasarrufunda bulunan yerler tanımlanmış olup, bunlar arasında kamu kurum ve kuruluşlarının sahip oldukları taşınmazlar yer almamıştır.

www.balioglu.net

Cevaba eklenen Sayıştay Temyiz Kurulu Kararı; Üniversite mülkiyetindeki taşınmazların 51/g ile kiraya verilmesi özelinde verilmiş bir karar olmayıp, 2019 yılı Sayıştay Başkanlığı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunda Üniversitenin mülkiyetinde olan taşınmazların 51/g pazarlık usulüyle kiraya verilemeyeceği şeklinde bir tespite yer verilmiş olması; Sayıştayın konuyla ilgili durumu sonuca bağladığının göstergesidir.

Yukarıda ayrıntılı olarak açıklanan gerekçelerle; üniversitelerin mülkiyetlerinde bulunan taşınmazların kiralama işlemlerinin, 2886 sayılı Kanun'un 51/g bendine göre ihale edilmesi mümkün olmayıp, tahmin edilen bedelin dikkate alınması kaydıyla kapalı veya açık ihale yöntemine göre sonuçlandırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 15: Doğalgaz İhtiyacının İhale Yoluyla Temin Edilmemesi

Dokuz Eylül Üniversitesi tarafından gerçekleştirilen doğalgaz alımlarının, ilgili mevzuatında yapılan değişiklikler ve piyasalarda meydana gelen gelişmelere rağmen, halen ihale yoluyla temin edilmediği tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu ve Doğalgaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'nde yapılan değişiklik ile doğalgaz piyasası devlet tekelinden çıkarılıp özel sektörün de faaliyet göstereceği bir alan haline gelmiştir. Bu mevzuata göre, serbest tüketici statüsünde olan abonelere Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun (EPDK) lisans verdiği tedarikçi firmalarla anlaşma yaparak daha uygun fiyatlarla piyasadan doğalgaz temin edebilme yolu açılmıştır. Hangi abonelerin serbest tüketici olabileceğinin belirlenmesine ilişkin yetki EPDK'ya verilmiştir.

EPDK'nın 18/12/2014 tarihli ve 5362 sayılı Kararına göre; konut tüketicileri (evsel tüketiciler) hariç olmak üzere tüm tüketiciler serbest tüketici statüsünde sayılacaktır. Buna göre bir kamu kurumu olan Dokuz Eylül Üniversitesi serbest tüketici statüsündedir.

Bu kapsamda Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan 13.10.2011 tarih ve 13316 sayılı Genelge'de; 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu kapsamındaki elektronik haberleşme hizmetleri ile elektrik ve doğalgaz ihtiyaçlarının temininde kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlamak üzere kamu idarelerinin ihtiyaçlarının serbest piyasa koşullarında temin edilmesinde uyulacak esaslara yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 20/8/2016 tarihli ve 6745 sayılı Kanun ile 5018 sayılı Kanun'un 28'inci maddesinde yapılan değişiklikle 5809 sayılı Kanun kapsamındaki elektronik haberleşme hizmetleri, elektrik ve doğalgaz alımları için yılı bütçesinde ödeneği bulunması ve merkezi

yönetim kapsamındaki idareler için Maliye Bakanlığının uygun görüşünün alınması kaydıyla üst yönetici onayıyla üç yılı geçmemek üzere gelecek yıllara yaygın yüklenmeye girişilebilmesi imkanı sağlanmıştır.

Bu çerçevede, cari giderlerin azaltılması, ihtiyaçların etkin, ekonomik ve verimli bir şekilde temin edilmesi amacıyla merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerince 5809 sayılı Kanun kapsamındaki elektronik haberleşme hizmeti alımları ile elektrik ve doğalgaz alımlarında, Maliye Bakanlığından ayrıca uygun görüş alınmaksızın, üst yönetici onayıyla üç yılı geçmemek üzere yüklenmeye girişilmesi uygun görülmüştür.

Yukarıdaki mevzuat çerçevesinde; 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre mal niteliği bulunan doğalgazın alımı için ihale yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; doğalgaz alımlarını temin ettiği İzmir Doğalgaz Dağıtım AŞ.'nin İzmir için yetkilendirilmiş doğalgaz dağıtım lisansı olan tek firma olduğu, ihaleye çıkılsa dahi bu firmadan başka ihaleye katılacak bir firmanın İzmir'de bulunmadığı, bu durumda rekabetten söz edilemeyeceği bildirilmiş ve bazı şehirlerdeki doğalgaz alımlarına ilişkin ihalelerin istekli çıkmaması nedeniyle iptal edildiğine ilişkin EKAP kayıtlarını cevabına eklemiştir.

www.balioglu.net

4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddesinde;

"…

17) Serbest tüketici: Yurt içinde herhangi bir üretim şirketi, ithalat şirketi, dağıtım şirketi veya toptan satış şirketi ile doğal gaz alım-satım sözleşmesi yapma serbestisine sahip gerçek veya tüzel kişiyi,

18) Serbest olmayan tüketici (abone) : Doğal gazı kendi kullanımı için dağıtım şirketlerinden almak zorunda olan gerçek veya tüzel kişiyi,

ifade eder."

hükümleri yer almaktadır.

Doğal Gaz Piyasasında gerçek ve tüzel kişilerin serbest tüketici statüsü kazanmaları ve bu statüden çıkmalarına, bu statüden kaynaklanan hakların kullanımına ve bu hakların kullanımına bağlı olarak serbest tüketiciler ile lisans sahibi tüzel kişilerin hak ve yükümlülüklerine ilişkin olarak, bu konuda yeni bir düzenleme yapılıncaya kadar uygulanmak üzere alınan 13/12/2012 tarih ve 4169 sayılı Kurul Kararı'nın;

- 7 inci maddesinde;

"*a) Tedarikçiden doğal gaz satın almak isteyen serbest tüketicilerin, dağıtım şirketine yazılı başvuruda bulunarak mevcut sayaçları ile ilgili teknik bilgi alması ve dağıtım şirketinin talebi halinde, dağıtım şirketinin belirlediği usul ve esaslar çerçevesinde bedeli kendilerine ait olmak üzere, sayaçlarını dağıtım şirketine anlık bilgi akışı sağlayacak şekilde, dağıtım şirketinin istediği uzaktan okuma sistemine uygun hale getirmesi gerektiği,*

b) 300 ambar ve üzeri doğal gaz kullanan serbest tüketicilerin sistemlerine otomatik hacim düzeltici (korrektör) tesis etmesinin zorunlu olduğu,

c) Bu maddede sayılan koşulları yerine getirmeyen serbest tüketicilerin, tedarikçisini seçme hakkını kullanamayacakları"

- 10 uncu maddesinde;

"*Serbest tüketicilerle doğal gaz alım-satım sözleşmesi imzalamak isteyen tedarikçilerin, serbest tüketicileri, tüketici hakları ile doğal gaz alım-satım sözleşmesi kapsamındaki ticari seçenekler ve muhtemel riskler hakkında sözleşme imzalanmadan önce bilgilendirmek zorunda oldukları*"

- 11'inci maddesinde;

"Dağıtım şirketlerinin serbest tüketicilere ve bu tüketicilerin seçtikleri tedarikçilere, talepleri halinde, doğal gaz taşıma hizmetini ve yan hizmetleri sağlayacağı" ve

- 12 nci maddesinin c fıkrasında;

"Dağıtım şirketinin, serbest tüketici olma hakkını elde eden abonelerine tedarikçisini değiştirmede gerekli bilgileri sağlayacağı" şeklinde düzenlemeler yer almaktadır.

Kurul Kararında yer alan bu düzenlemeler çerçevesinde serbest tüketicilerin yukarıda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeleri kaydıyla, herhangi bir üretim şirketi, ithalat şirketi veya toptan satış şirketi ile veya tüketim noktasının bulunduğu dağıtım bölgesinde doğal gaz dağıtım faaliyeti yapan dağıtım şirketi ile doğal gaz alım satım sözleşmesi imzalamaları mümkündür.

Söz konusu Kurul Kararı çerçevesinde; Üniversitenin doğal gaz alımlarını temin ettiği İzmir Doğalgaz Dağıtım AŞ.'nin İzmir için yetkilendirilmiş doğal gaz dağıtım lisansı olan tek firma olduğu, ihaleye çıkılsa dahi bu firmadan başka ihaleye katılacak bir firmanın İzmir'de bulunmadığı, bu durumda rekabetten söz edilemeyeceği şeklindeki cevabının geçerli olmadığı değerlendirilmiştir.

Piyasada faaliyet gösteren birden fazla firma bulunmakta iken ihale düzenlemeden,

www.balioglu.net

doğrudan tek satıcıdan doğalgaz alınmasının Kamu İhale Kanunu'nda belirtilen ihalelerde rekabetin sağlanması ilkesine aykırı olduğu ve kamu kaynaklarının etkin şekilde kullanılması üzerinde risk oluşturduğu değerlendirilmiştir.

BULGU 16: Yapım İşlerinde Taahhüde Aykırı İmalatlar İle İlgili Olarak Cezai Müeyyide Öngörülmemesi

Yapım işleri ile ilgili şartname ve sözleşmelerde ilgili yapım işlerinde yüklenicinin süre ve teknik personel çalıştırılması durumu hariç taahhüde aykırı diğer durumlarla ilgili herhangi bir ceza öngörülmediği tespit edilmiştir.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin eklerinden birisi olan Yapım İşleri Tip Sözleşme'nin 8'inci maddesinde "Sözleşmenin ekleri" zikredildikten sonra 8.2'nci bendinde ihale dokümanını oluşturan belgeler; 8.2.1 alt bendi dip notunda ise ihale dokümanını oluşturan belgelerin öncelik sırası sayılmıştır. Buna göre; anahtar teslimi götürü bedel sözleşmelerde ihale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki öncelik sıralaması; 1-Yapım İşleri Genel Şartnamesi, 2- İdari Şartname, 3- Sözleşme Tasarısı, 4- Uygulama Projesi, 5-Mahal Listesi, 6- Özel Teknik Şartname, 7- Genel Teknik Şartname, 8- Açıklamalar (varsa), 9-Diğer Ekler; şeklindedir.

www.balioglu.net

Taahhüt konusu inşaatın ihale dokümanını oluşturan tüm bu belgelere uygun şekilde tamamlanması gerekmektedir. Aksi durumda inşaat ihale dokümanına, genel ifadeyle taahhüde aykırı gerçekleştirilmiş olacaktır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Kamu Zararı" başlıklı 71'inci maddesinde kamu zararı tanımı için *"kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunmasıdır."* denildikten sonra kamu zararının belirlenmesinde esas alınacak hususlar sayılırken (b) beninde *"b) Mal alınmadan, iş veya hizmet yaptırılmadan ödeme yapılması,"* da kamu zararının tespitinde esas alınacaklar arasında sayılmıştır.

Yapım işlerinde ihale dokümanını oluşturan belgelerin içeriklerine uygun yapılmayan işler nedeniyle ortaya çıkacak kamu zararının konusu;

- İnşaata konu işin yapılmaması veya eksik yapılması,

- İnşaat konusu işte kullanılması gereken malzemenin hiç kullanılmaması veya farklı malzeme kullanılması,

- Hakediş ödemelerine esas iş ve işlemlerin yanlış hesaplanması (fiyat farkı, revize birim fiyat vb.), gibi sebeplerle kamu kaynağında "eksilmeye neden olunması" gibi,

- İnşaatın mevcut sözleşmesine ve iş programına uygun olarak zamanında yapılmaması ve böylece tahsil edilmesi gereken gecikme cezasının tahsil edilmemesi,

- İnşaatın gerçekleştirilmesinde, çalışan teknik personelde, inşaatın sigortalanması, teminatların tamlığının sağlanması vb. konularda ihale dokümanını oluşturan belgelerin içeriklerine ve ilgili hükümlere aykırılıklara uygulanacak cezaların uygulanmaması,

Sebebiyle de kamu kaynağında "artışa engel olunması" şeklinde gerçekleşebilir. Ancak bu şekilde bir cezai müeyyidenin uygulanması için öncelikle bu cezanın ihale dokümanında öngörülmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığınca ihalesi yapılan ve kontrolü yürütülen yapım işi ihalelerine ait ihale dosyalarının üzerinde yapılan incelemede, şartname ve sözleşmelerinde ilgili yapım işlerinde yüklenicinin süre ve teknik personel çalıştırılması durumu hariç taahhüde aykırı diğer durumlarla ilgili her hangi bir ceza öngörülmediği tespit edilmiştir.

Yapım işleri ihale dokümanını oluşturan belgelerde yer alan hükümler sadece inşaat konusu taşınmaz malın vücuda getirilmesini temin etmeyi amaçlamamakta aynı zamanda söz konusu işin süresinde, güvenlikli, teminatlı, sigortalı, vasıflı teknik personel gözetiminde, nitelikli işçi eliyle, gerekli ve uygun malzemeyle, mevzuata uygun yürütülmesi ve tamamlanmasını da sağlamayı amaçlamaktadır. Dolayısıyla ihale dokümanlarında yer alan hükümlere gerekli riayetin sağlanması için öngörülen yaptırım ve müeyyidelerin yapım işlerindeki tüm bu bileşenleri kapsayıcı olması gerekmektedir. Kurumda yapılan denetimlerde sözleşme ve şartnamelere bu bileşenlerden sadece süre ve teknik personele ilişkin cezai hükümlerin konulduğu görülmüş ancak taahhüde aykırı diğer durumlar için herhangi bir müeyyide öngörülmediği anlaşılmıştır.

Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta; EKAP üzerinden ihale dokümanı hazırlanırken, sistemin doldurulmasına izin vermediği pasif olan maddelerde değişiklik yapılamadığı ve Taslak İdari Şartname ve Taslak Sözleşme'nin dışına çıkılamadığı, hakediş hazırlama ve ödeme işlemleri sürecinde, "Diğer idari para cezaları" başlığı altında gerekli cezai

kesintilerin uygulandığı bildirilmiştir.

Her ne kadar İdare bulgumuzda belirtilen ve kamu zararına sebebiyet verebilecek nitelikte olan hatalı uygulamalar için hakediş hazırlama ve ödeme işlemleri sürecinde, "Diğer idari para cezaları" başlığı altında gerekli cezai kesintilerin uygulandığını bildirmişse de bu açıklamasını kanıtlayan herhangi bir belge sunmamıştır.

İdarenin "EKAP üzerinden ihale dokümanı hazırlanırken, sistemin doldurulmasına izin vermediği pasif olan maddelerde değişiklik yapılamadığı ve Taslak İdari Şartname ve Taslak Sözleşme'nin dışına çıkılamadığı" şeklindeki açıklamasına gelince; İdarelere hareket serbestisi sağlamak amacıyla Tip Sözleşmeye "Diğer Hususlar" başlıklı 33'üncü madde eklenmiş olup; bulgumuzda belirtilen ve yüklenicinin kusuru nedeniyle kamu zararına sebebiyet verebilecek nitelikte olan eylemler için İdarece uygulanabilecek cezalarla ilgili olarak düzenleme yapılmasına imkan sağlanmıştır.

Yukarıda detayı verilen haller gibi taahhüde aykırı diğer durumlarda yükleniciler nezdinde ihtar ve/veya cezai müeyyidelerin uygulanması için sözleşmelerinde taahhüde aykırı iş ve eylemlere ilişkin yaptırım hükümlerinin konulması, sahada ise bu hükümlere istinaden gerekli durumlarda cezai müeyyidelerin uygulanarak 5018 sayılı Kanunun 71'inci maddesinde tanımlanan kamu zararına sebebiyet verilmemesi gerektiği değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 17: Harç Protokolü Kapsamında Açılan Hesaplarda Protokolde Yer alan Düzenlemelere Aykırı İşlemler Tesis Edilmesi

Üniversite öğrencilerinin harç, katkı payı, öğrenim ücreti vb. tutarlarının tahsilatı ile görevli Bankanın, tahsil ettiği tutarları Protokol'de yer alan sürelerde Üniversitenin kullanım hesabına aktarmadığı tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin tahakkuk etmiş harç, katkı payı, öğrenim ücreti tutarlarının Üniversiteye özel kurumsal tahsilat programı aracılığıyla ATM ve Elektronik Ödeme Yöntemleri (İnternet Bankacılığı, Mobil Bankacılık) ile tahsil edilmesi, tahsilat bilgilerinin Üniversiteye aktarılması ve tahsilat tutarlarının Üniversite tarafından kullanımına ilişkin usul ve esasları düzenleyen ve İdare ile …. Bankası A.Ş. arasında imzalanan Protokol'ün "Mali Koşullar" başlığını taşıyan 5'inci maddesinin (a) bendinde; Protokol kapsamında yapılan tahsilatların 23:45-00:05 saatleri arasında sistemsel mutabakat yapıldıktan sonra Tahsilat Hesabına alacak kaydedileceği, Tahsilat Hesabına alacak kaydedilen tutarların gün sonunda

Üniversitenin Kullanım Hesabına aktarılacağı, resmi tatil günlerinde yapılacak tahsilatların bir sonraki işgünü Tahsilat Hesabına alacak kaydedileceği şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Bu düzenleme uyarınca Protokol kapsamında yapılan tahsilatların 1 gün sonra Üniversitenin Kullanım Hesabına aktarılması gerekmektedir. Ancak Protokol kapsamında ilgili Banka nezdinde açılan 17 hesaba ait banka hesap hareketlerini gösteren ekstreler incelendiğinde; bir kısım tahsilatların, tahsilatı takip eden gün içinde Üniversite Kullanım Hesabına aktarılmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında özetle; Üniversite ile … Bankası arasında öğrencilerinin harç, katkı payı, öğrenim ücreti vb. tutarlarının tahsilatı konusunda 21/01/2020 tarihli bir protokol imzalandığı, bulguya konu hesap hareketlerinin incelendiği ancak protokol kapsamı dışında bir hareket saptanmadığı bildirilmişse de; üniversite öğrencilerinin harç, katkı payı, öğrenim ücreti vb. tutarlarının tahsilatı ile görevli Bankanın ilgili hesaplara ilişkin hesap ekstreleri ayrıntılı olarak incelenmiş olup bu inceleme neticesinde Bankanın yaptığı tahsilatları Protokol'de yer alan süreden daha uzun sürelerde Üniversitenin kullanım hesabına aktardığı tespit edildiğinden kamu idaresinin cevabı kabul edilebilir nitelikte bulunmamıştır.

www.balioglu.net

Kamu gelirlerinin takibi ve kontrolünden sorumlu olanların Kamunun gelir kaybına yol açacak kontrol zafiyetlerinde bulunmamaları ve Kamuya ait gelirlerin Protokol hükümlerine uygun olarak Üniversitenin Kullanım Hesabına gecikmeksizin aktarılmasının takibi konusunda daha dikkatli davranmalarının gerekli olduğu değerlendirilmiştir.

BULGU 18: Üniversiteye Ait ve Kullanımına Verilen (Tahsisli) Taşınmazların Cins Tashihlerinin Tamamlanmaması

Dokuz Eylül Üniversitesine ait veya kullanımına bırakılmış olan taşınmazların cins tashihlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

13.09.2006 Tarih ve 2006/10970 nolu Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4 üncü maddesinde;

"Cins tashihi: Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemini, … ifade eder"

şeklinde tanımlanmıştır.

Cins tashihlerinin yapılması ile ilgili olarak aynı Yönetmeliğin 10'uncu maddesinde *"Kamu idareleri taşınmazların cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar"* denilmiş ve takip eden fıkrada; *"Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin malî yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır."* denilerek cins tashihi işlemlerinin taşınmaz maliki durumunda olan kurumlar tarafından kullanıcı konumunda olan kurumların yazısı üzerine yapılacağı, eğer taşınmazı bizzat malik kurumların kendisi kullanıyor ise bu kurumlar tarafından tüm işlemlerin yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Dokuz Eylül Üniversitesi 2019 yılı mali denetimi sırasında; gerek Üniversitenin kendi mülkiyetinde olan ve kendisi tarafından kullanılmakta olan taşınmazlar gerekse Üniversitenin kullanımına tahsis edilen taşınmazların büyük bir kısmının mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının uyumlu olmadığı görülmüştür.

www.balioglu.net

Kamu idaresi cevabından; 2019 yılı Raporunda "yer alan tapu kayıtları üzerinde gerekli düzeltme işlemlerinin ivedilikle yapılması, böylece taşınmazların mevcut kullanım şekilleriyle tapu kayıtları ile uyumlu hale getirilmesi" yönündeki değerlendirme üzerine 2020 yılında taşınmazların cins tashihi çalışmalarına başlanıldığı ancak tamamlanamadığı anlaşılmıştır.

Tapu kayıtları üzerinde gerekli düzeltme işlemlerinin ivedilikle yapılması, böylece taşınmazların mevcut kullanım şekilleriyle tapu kayıtları ile uyumlu hale getirilmesi çalışmalarının geciktiği sabit olup, kısa sürede tamamlanmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir.

BULGU 19: Sahip Olunan Yeraltı ve Yerüstü Düzenlerinin Muhasebe Kayıtlarında İlgili Alt Kodlarda Gösterilmemesi

Kurumun sahip olduğu ve mali tablolarında 251 hesapta takip edilen yeraltı ve yerüstü düzenlerinin büyük kısmının (%80'inin) Diğer Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri hesap kodunda muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

YÖK Başkanlığı tarafından yayınlanan ve Kurumun uygulamakla yükümlü olduğu Detaylı Hesap Planında 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının alt kodları aşağıdaki şekilde listelenmiştir.

Tablo 10: Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı Ayrıntısı

HESAP KODU	YARDIMCI 1	YARDIMCI 2	ANA HESAP, HESAP GRUBU, HESAP ve YARDIMCI HESABIN ADI
251			**YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI**
251	01		Boru Hatları
	02		Enerji Nakil Hatları
	03		Su İsale Hatları
	04		Kanalizasyon Hatları
	05		Tüneller
	06		Köprü ve Geçitler
	06	01	Köprüler
	06	02	Alt Geçitler
	06	03	Üst Geçitler
	07		Yollar
	08		Sulama Kanalları
	09		Baraj ve Göletler
	10		Hava Meydanları
	11		Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezleri
	12		İskeleler
	17		Toplu Taşıma Hatları ve İstasyonları
	17	01	Demiryolu Hatları ve İstasyonları
	18		Park ve Bahçeler
	19		Kuyular
	19	01	Su Kuyuları
	20		Duraklar
	99		Diğer Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri

Üniversitenin yerleşkelerinde alt kodlarda sayılan otopark, yeşil alan, fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezi, su isale hatları ve duraklar gibi yeraltı ve yerüstü düzenleri bulunmasına karşın ilgili kodlara kaydedilmeyerek tamamı 251.1.99 Diğer Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri hesap kodunda muhasebeleştirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; cins tashihi işlemleri tamamlandığında 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının "diğer kısmında" yer alan kayıtların gözden geçirileceği bildirilmiştir.

Üniversitenin yerleşkelerinde alt kodlarda sayılan otopark, yeşil alan, fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezi, su isale hatları ve duraklar gibi yeraltı ve yerüstü düzenleri bulunmasına karşın ilgili kodlara kaydedilmeyerek tamamının 251.1.99 Diğer Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri hesap kodunda muhasebeleştirilmesinin mevzuata uygun olmadığı değerlendirilmiştir.

www.balioglu.net

BULGU 20: Tüketim Malzemeleri Çıkış İşlemlerinin Muhasebe Birimine Geç Bildirilmesi

Üniversite bünyesinde 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında izlenen tüketim malzemelerinin çıkış işlemlerinin muhasebe birimine geç bildirildiği tespit edilmiştir.

Kurumun uygulamakla yükümlü olduğu Taşınır Mal Yönetmeliğinin "Taşınır giriş ve çıkış işlemlerinin muhasebe birimine bildirilmesi" başlıklı 30'uncu maddesi uyarınca taşınır kayıt yetkilileri genel bütçeli idareler dışında kalan idarelerde üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede kullanılmış tüketim malzemelerini taşınır II'nci düzey detay kodu bazında düzenlenen onaylı bir listesini, en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebe birimine göndermekle yükümlüdür.

Kurumun Kasım 2020 tarihli mizanında 150 hesabın:

- Borç tutarı 35.401.860,44 TL
- Alacak tutarı 8.989.659,04 TL
- Borç kalanı 26.412.201,40 TL'dir.

Tablodan anlaşılacağı üzere Kurum; 11 ay boyunca toplam 35,4 milyon TL'lik tüketim malzemesi almış, (bunun 3.897.642,55 TL'lik kısmı 2019 yılından devretmiştir) ancak bu süre içinde bunun sadece 8,9 milyonluk kısmını harcamıştır. Kasım 2020 sonu itibariyle tükettiğinin 3 katı kadar stok mevcuttur.

Aralık 2020 tarihli mizan incelendiğinde ise 150 hesabın:

- Borç tutarının 58.562.766,97 TL
- Alacak tutarının 46.612.417,27 TL
- Borç kalanının 11.950.349,70 TL olduğu görülmüştür.

Görüleceği üzere Kurumun mali tablolarında; 2020 yılının ilk 11 ayında toplam 8.989.659,04 TL tutarında tüketim malzemesi kullanılmış iken yılın son ayı olan Aralık ayında (sadece 1 ayda); ilk 11 ayda tükettiği malzemelerin 4 katından fazlasının harcandığı şeklinde kayıt yapılmıştır.

2020 yılının son ayında Kurum büyüklüğünü etkileyecek yeni birimler açılmamış olup; son 1 ayda kurumda 11 ay boyunca yapılan tüketimin 4 katından fazlasının yapılmış olması mümkün olmayıp bu durumun yıl içinde yapılan tüketim çıkışlarının zamanında muhasebe birimine bildirilmemesinin göstergesi olarak algılanmıştır.

Kurum cevabında; Üniversitede yıl sonuna doğru üzere artan bir gider eğiliminin

www.balioglu.net

mevcut olduğu, söz konusu gidere bağlı olarak tüketimlerde de artış yaşandığı, dönemsel olarak tüketim çıkışlarına dalgalanmalar yaşandığı, söz konusu tüketim çıkışlarının düzenli bir şekilde yapılmasını teminen aralıklı olarak birimlere hatırlatma yazısı gönderildiği, taşınır işlemlerinde azami hassasiyet gösterilmesinin tüm birimlerden istenildiği ve takibinin yapıldığı, denetim esnasında bu konuyla ilgili İdareden herhangi bir bilgi ve belge talebinde bulunulmadığı bildirilmiştir.

Gelen cevap bulgumuzdaki tespitle uyumlu değildir. İdare; yıl sonunda dayanıklı taşınır alımı giderlerinin artması nedeniyle tüketim malzemeleri alım harcamalarının da buna bağlı olarak arttığı yönünde açıklamalarda bulunmuştur.

Oysa bulgudaki tespit; yıl sonuna doğru tüketim malzemeleri alımlarının artması değil; tüketim malzemesi deposundan/depolarından çıkışların muhasebe birimine geç bildirilmesi ile ilgilidir.

Muhasebe kayıtlarının anlık verilerinin birim ile farklı olmasına sebep olan hatalı uygulamanın değiştirilmesi ve Taşınır Mal Yönetmeliği'ne uygun hale getirilmesinin gerekli olduğu değerlendirilmiştir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
DEPARK A.Ş. Tarafından Yaptırılan Binaya Ait Sözleşmede Bulunmayan ve Yüklenici Lehine Olan İşlemler Tesis Edilmesi ve Yüklenicinin Edimini Yerine Getirmemesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından mahkeme sürecinin devam ettiği bildirilmiş, 2020 yılında dava sürecindeki gelişmeler özetlenmiştir.
Hazinenin Özel Mülkiyetinde Bulunan Arazinin DEPARK A.Ş.'nin Kullanımına Tahsis Edilirken Gerekli İzinlerin Alınmaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Bulguya konu hatalı işlemi düzeltme süreci başlamış ancak halen sonuçlanmamıştır.
İzmir Sağlık Teknolojileri Geliştirici ve Hızlandırıcısı (BioİzmirI) Projesinin Teklifi Hazırlanırken Gerekli Dikkat ve Özenin Gösterilmemesi Nedeniyle Projeden Beklenen Faydanın Elde Edilememesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulguya konu eksiklik giderilmiştir.
Bilimsel Araştırma Projelerinin Mevzuatta Öngörülen Sürede Tamamlanmaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Konu ile ilgili çalışma başlatılmıştır. Ancak 2020 yılında halen ara ve sonuç raporları zamanında alınamayan projeler mevcuttur.

www.balioglu.net

İptal Edilen Bilimsel Araştırma Projeleri İle İlgili Olarak Yönergede Yer Alan Yaptırımların Yeterli Olmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Bulguya istinaden 2020 yılı içerisinde Dokuz Eylül Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Uygulama Yönergesinin yenilendiği görülmüştür. Yönerge incelendiğinde; yeni yaptırımların ara ve sonuç raporları zamanında verilmeyen projelerle ilgili olduğu, bulguya konu edilen ve DEU BAP Yönergesi'nde "proje ekibinin gerekli çalışmaları yapmaması nedeniyle araştırma projelerinin iptal edilmesi durumunda proje yürütücüsüne uygulanacak yaptırımları düzenleyen maddelerin yetersiz olduğu" konusunda herhangi bir düzenleme yapılmadığı görülmüştür.
Proje Kapsamında Alınan Taşınırların Proje Bitiminde Proje Yürütücüsü Üzerinde Bırakılması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulguya konu birimde uygulamanın düzeltildiği görülmüştür.
Proje Yürütücüsü Tarafından Düzenlenmesi Gereken Ara Raporları İle Sonuç Raporlarının Zamanında Teslim Edilmemesi	2019	Kısmen Yerine Getirildi	2020 yılından itibaren devam eden projelerin içinden ara rapor ve sonuç raporları eksik olan projelerin yürütücülerine

www.balioglu.net

			raporlarını ilgili birime iletmeleri gerektiğine dair hatırlatma e-postaları gönderildiği ve BAP Koordinatörlüğünce gerekli yazılı uyarıların yapıldığı ve konunun titizlikle takip edilmekte olduğu bildirilmiştir. Bu çalışmalara rağmen 2020 yılında halen ara ve sonuç raporlarını zamanında vermeyen projeler bulunduğundan süreç tamamlanmamıştır.
Sürekli Eğitim Merkezinin Doğrudan Temin Yoluyla Dışarıdan Eğitim Hizmeti Satın Alması	2019	Yerine Getirilmedi	2020 yılında yine dışarıdan eğitim hizmet alımı yapılmaya devam edilmiştir.
Sürekli Eğitim Merkezinin Eğitim Hizmet Alımı Yaptığı Firmaların/Kişilerin Bakanlık Tarafından Yetkilendirilmemiş Olması	2019	Yerine Getirilmedi	2020 yılında aynı şirketten eğitim hizmet alımı yapılmasına devam edilmiştir.
Dokuz Eylül Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (DESEM) ile Eğitim Programlarını Yürütmek İçin Protokol İmzalayan Firmanın Milli Eğitim Bakanlığından Alınan Kurum Açma İzni ile İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Göstermesi	2019	Yerine Getirilmedi	2020 yılına aynı firmadan eğitim hizmet alımı yapılmaya devam edilmiştir.

www.balioglu.net

YÖK Tarafından ÖYP Kapsamında Gönderilen Desteklerden Artan Kısmın YÖK'e İade Edilmemesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Desteklerden artan paranın tamamı YÖK'e iade edilmiştir.
Lisansüstü Eğitim Maksadıyla Başka Üniversitelerde Görevlendirilen Araştırma Görevlilerinden Alınan Kefalet Senetlerinin Hazine ve Maliye Bakanlığınca Belirlenen Kriterlere Uygun Olmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Eskiden alınmış 2 senette yer alan hatalı düzenlemelerin düzeltilmesi mümkün olmamıştır.
Üniversite Kooperatifine Kiralanan Yerler İle İlgili Üniversite Alacaklarının Takip Edilmemesi ve Üniversitede Bazı Görevlilerin Kooperatif Üzerinden İstihdam Edilmesi	2019	Yerine Getirilmedi	Bulguya konu tespitlerden; - Kooperatifin kira borçlarının takip edilmediği hususu aynen devam etmekte olup Üniversitenin Kooperatiften olan kira alacakları 2020 yılında artış göstermiştir. - kooperatif çalışanı olan ve ücretleri Kooperatif tarafından ödenen bazı kişilerin Üniversitede memurlar eliyle yapılması gereken görevlerde çalıştıkları hususunun 2020 yılında da devam edip etmediği konusunda İdare cevap vermemiş, konuyla ilgili bilgi/belge göndermemiştir.
Üniversite Kooperatifinin Ana Sözleşmesinde Yer Alan Amaçları	2019	Yerine Getirilmedi	2020 yılında da bulguda yapılan tespitler aynen devam etmiştir.

www.balioglu.net

Doğrultusunda Faaliyet Göstermemesi			
Taşınmaz Kiralarının Tahsilatlarının Geç Yapılması ve Bazı Taşınırların Kira Borcunu Zamanında Ödemeyen Kişilere Yeniden Kiralanması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Kiralarını zamanında ödemeyen kiracılardan bir kısmının sözleşmesi 2020 yılında yenilenmemiş ve bu kiracılar tahliye edilmiştir.
Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazların Pazarlık Usulü İle Kiraya Verilmesi	2019	Yerine Getirilmedi	Üniversite taşınmazları 51/g yöntemi kullanılarak kiraya verilmeye devam edilmektedir.
Üniversitenin Mülkiyetinde ve Üniversiteye Tahsisli Hazine Taşınmazlarının Kiralama İşlemlerinde Hatalı Uygulamaların Bulunması	2019	Yerine Getirilmedi	Konuyla ilgili bilgi istenemediğinden kiralama işlemlerindeki hataların devam edip etmediği değerlendirilememiştir.
Torbalıda Bulunan Mermer Fabrikasının Kiralama İşleminde Birden Fazla Eksiklik ve Hatalı Uygulama Bulunması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulguya konu hatalı kiralama işlemi düzeltilmiştir.
Taşınır Kayıt Yetkilisi Devir Teslimleri Sırasında Hazırlanan Tutanakların Fiili Sayım Yapılmaksızın Düzenlenmesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Yıl içinde yapılan tüm Taşınır Kayıt Yetkilileri devir teslimlerinde fiili sayım yapılarak tutanakların düzenlendiği görülmüştür.
Taşınır Mal Yönetmeliği'nin Yürürlüğe Girmesinden Sonra Ayniyat Saymanlığı Kadrolarının İptal Edilmemesi ve Bu Kadrolara Atama Yapılması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Ayniyat saymanlığı kadroları YÖK tarafından iptal edilmiştir.

www.balioglu.net

Üniversiteye Ait ve Kullanımına Verilen (Tahsisli) Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Cins tashihi işlemleri devam etmektedir.
2547 Sayılı Yasa Hükümlerine Aykırı Olarak Vekalet Süresinin Uzatılması	2019	Yerine Getirilmedi	Denetlenen İdare bu konuda bilgi/belge vermediğinden sağlıklı değerlendirme yapılamamış, Üniveresitenin resmi web sitesi üzerinde yapılan çalışma sonucunda; Üniversitede vekalet süreleri 1 ile 2,5 yıl arasında değişen bai yöneticilerin vekaltlerinin halen devam ettiği tespit edilmiştir.
Mevzuata Aykırı Enstitü Müdür Yardımcısı ve Yüksekokul Müdür Yardımcısı Atamalarının Yapılması	2019	Yerine Getirilmedi	Denetlenen İdare bu konuda bilgi/belge vermediğinden sağlıklı değerlendirme yapılamamış, bulgu konusu hatalı görevlendirme işlemlerinin devam ettiği kabul edilmiştir.
İnsan Kaynakları Yönetiminin Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğindeki Standardı Sağlamaması	2019	Yerine Getirilmedi	Hatalı görevlendirmelerin 2020 yılında da devam ettiği görülmüştür.
İhale Hazırlık Sürecinde Gerekli Özenin Gösterilmemesi Sonucunda İhalelerin İptal Edilmesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	2020 yılında sadece "ihalelerde istekli çıkmaması" ve "teklif edilen bedellerin yaklaşık

www.balioglu.net

			maliyetin üzerinde olması" nedenleriyle ihale iptallerinin gerçekleştiği, ihale sürecinde yeterli çalışma yapılmaması nedniyle iptal edilen ihale olmadığı görülmüştür.
İhale Komisyonlarında Muhasebe ve Mali İşlerden Sorumlu Bir Personelin Bulunmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulguya konu hatalı işlem sona erdirilmiştir.
Doğrudan Temin Yöntemiyle Alınan Makine ve Teçhizatların Yaklaşık Maliyetlerinin Belirlenmesinde ve Muayene Kabul Komisyonu Görevlendirmelerinde Mevzuata Uygun Davranılmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	2020 yılında örnek olarak seçilen alımlarda Muayene Komisyonlarının mevzuata uygun olarak görevlendirildiği görülmüştür.
Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılan Alımlara İlişkin Harcama Onay Belgesi Üzerinde Kullanılabilir Ödenek Tutarı Bilgisinin Bulunmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından tüm harcama birimlerine resmi yazı gönderilerek Harcama Talimatlarının üzerinde kullanılabilir ödenek bilgisinin yer almasını sağladığı görülmüştür.
Taahhüt Kartlarının Düzenlenmemesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	2020 yılında yapılan mal ve hizmet alımlarında taahhüt kartlarının düzenli olarak tutulduğu anlaşılmıştır.
Yapım İşlerinde Şantiye Defterlerinin Tutulmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	2020 yılından itibaren şantiye defterleri düzenli olarak tutulmaya başlanılmıştır.

www.balioglu.net

İç Denetim Birimi Faaliyetlerinin İç Denetim Koordinasyon Kurulu Tarafından Dış Değerlendirmesinin Yapılmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Söz konusu denetimin yapılmamasında İdarenin bir kusuru bulunmamaktadır.
İç Kontrol Sisteminin Değerlendirilmesi	2019	Kısmen Yerine Getirildi	2019 yılında kurumun iç kontrol sisteminin işleyişinde tespit edilen bazı hatalı uygulamaların/eksikliklerin bir kısmının 2020 yılında düzeltildiği/tamamlandığı, bir kısmının da 2020 yılında halen devam ettiği tespit edilerek düzeltilmeyen hususlar yeniden bulgu konusu yapılmıştır.
ÖYP Kapsamında Başka Bir Üniversitede Eğitim-Öğretim Yapmak Üzere Gönderilen Araştırma Görevlilerinden Alınan Kefalet Senetlerinin Muhasebe Kayıtlarının Bulunmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Başka Üniversitelerde eğitim gören araştırma görevlilerinden alınan kefalet senetlerinin muhasebe kayıtları yapılmıştır.
Kamu İdaresinin Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan Ek Karşılık Prim Borçları ile Faturaya Dayalı Borçlarının Mali Tablolarda Yer Almaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından verilen görüş doğrultusunda SGK'ya olan borçlar Yönetmeliğe uygun olarak kaydedilir hale gelmiştir.
Uzun Vadeli Alacaklardan Vadesi Bir Yılın Altına İnenlerin Kısa	2019	Yerine Getirilmedi	İdarenin sistemsel bir sorun olduğunu bildirdiği söz konusu hatalı

www.balioglu.net

Vadeli Hesaplara Aktarılmadan Doğrudan Tahsil Edilmesi			muhasebeleştirme işlemi 2020 yılında da devam etmektedir.
Tarihi ve Sanat Değeri Olan Taşınırların Hatalı Muhasebeleştirilmesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulguya konu tarihi eserler üzerinde çalışmalar yapılmış ve çalışmaların sonucuna göre kayıtlar düzeltilmiştir.
Dokuz Eylül Teknoloji Bölgesi (DEPARK) A.Ş.'ye Tahsis Edilen Araziler ile Binanın Üniversitenin Mali Tablolarında Yer Almaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	DEPARK A.Ş.'ye tahsis edilen arsa ve binanın muhasebe kayıtları yapılmıştır.
İrat Kaydedilecek Teminat Mektuplarının Nazım Hesap Kullanılmadan Muhasebe Kaydının Yapılması	2019	Yerine Getirilmedi	Bulguya konu hatalı muhasebe işlemi 2020 yılında da devam etmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ

2020 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu

www.balioglu.net

İÇİNDEKİLER

1. **KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 64**
2. **KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 66**
3. **SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 67**
4. **DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 67**
5. **DENETİM GÖRÜŞÜ 68**
6. **DENETİM BULGULARI 68**
7. **EKLER 88**

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: İşletmenin Vadesiz Hesaplarından Vadeli Hesaplara Yapılan Aktarmalar 69
Tablo 2 : Birim Bazında 01.01.2020 ve 31.12.2020 Tarihleri Arası POS Cihazları Verileri .. 85

www.balioglu.net

KISALTMALAR

DESEM **:** Dokuz Eylül Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

DEÜ **:** Dokuz Eylül Üniversitesi

DMİS **:** Döner Sermaye Mali Yönetim Sistemi

İKN **:** İhale Kayıt Numarası

TİF **:** Taşınır İşlem Fişi

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. İşletmenin Banka Hesaplarıyla İlgili Eksik Bilgi Göndermesi

2. İşletmenin Mali Tablolarında Yer Alan Alacaklar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

3. Döner Sermaye İşletmeleri Bütçe İmkanlarıyla Edinilen Taşınırların Yıl Sonunda Üniversiteye Bedelsiz Devredilmesi

B. Diğer Bulgular

1. Araştırma ve Uygulama Hastanelerinin Gelirlerinin Giderlerini Karşılayamaması ve Mali Yapılarının Bozulması

2. Satıcılar Hesabında Kayıtlı İşletme Borçlarının Ödenmesinde Borcun Kayda Alındığı Tarihin Dikkate Alınmaması

3. Banka Hesabı ile Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının Karşılıklı Çalışmaması

4. DESEM Tarafından Milli Eğitim Bakanlığınca Yetkilendirilmeyen Bir Firmadan Eğitim Hizmeti Satın Alınmasına İlişkin Alım Sürecinde Hataların Mevcut Olması

5. İşletme Bünyesinde Kullanılan POS Cihazları İçin İhale Yapılmaması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Dokuz Eylül Üniversitesi (DEÜ) Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesinin (a) bendi uyarınca bu maddeye göre hazırlanıp 28.10.1999 tarih ve 23860 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Dokuz Eylül Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği kapsamında kurulmuştur.

Söz konusu Yönetmelik'in "Faaliyet alanları" başlıklı 2'nci maddesiyle, İşletme faaliyet alanına giren iş ve hizmetler;

a) Yüksek öğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerce talep edilecek bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak ve araştırma ve benzeri hizmetleri yapmak,

b) Plan, fizibilite çalışması, analiz, model denemeleri, bilgi işlem hizmetleri, iş değerlendirilmesi, danışmanlık, eğitim organizasyonu, bakım ve onarım yapmak, bunlara ilişkin her türlü raporları hazırlamak,

c) Belirli bilimsel sonuçların uygulanmasını sağlamak,

d) Klinikler, poliklinikler, ameliyathaneler ve laboratuvarlarda yapılacak her türlü muayene, tetkik, tahlil, ameliyat, bakım ve hizmet üretimi ile ilgili iş ve benzeri hizmetleri yapmak, açılmış ve açılacak olan her türlü sağlık hizmetleriyle ilgili yataklı ve yataksız ve geçici kuruluşları işletmek,

e) Seminer, konferans, panel, sempozyumlar düzenlemek, her seviyede kurslar açmak,

f) Her türlü basım ve yayım işlerini yapmak,

g) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek faaliyet alam sınırlı olarak iş ve hizmet üretmek, elde edilen ürünleri önceden Rektörün izni alınmak şartıyla pazarlamak ve satmak,

Olarak belirlenmiştir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı bir birim olarak yapılanan Döner Sermaye İşletmesi, İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü olarak teşkilatlandırılmıştır.

www.balioglu.net

a) İşletme Müdürlüğü bünyesinde:

- 1 İşletme Müdürü,
- 4 İşletme Müdür Yardımcısı,
- 104 İdari Memur ve
- 1426 Sürekli İşçi

b) Saymanlık Müdürlüğü ise:

- 1 Saymanlık Müdürü
- 1 Saymanlık Müdür Yardımcısı
- 1 Uzman
- 4 Memur
- 5 İşletme Personeli (3 Memur/2 İşçi)

ile hizmet vermektedir.

1.3. Mali Yapı

www.balioglu.net

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir. Dolayısıyla, 5018 sayılı Kanun'un bütçe ile ilgili hükümlerine tabi olmayan İşletme bütçesi, adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta olup; Kamu İdaresinin üst yöneticisi olan Rektör tarafından onaylanarak yürürlüğe girmektedir.

Başlangıç bütçesi 525.000.000,00 TL olarak tahmin edilen İşletmenin 2020 bütçe gideri 549.818.397,73 TL, bütçe geliri ise 493.280.748,93 TL olarak gerçekleşmiştir.

2020 yılı bilançosuna göre İşletmenin sermayesi 22.402,20 TL olup, toplam aktif büyüklüğü 149.210.932,80 TL'dir.

2020 yılı Gelir Tablosuna göre faaliyet geliri 537.610.181,44 TL olan İşletme, faaliyet gideri olarak 542.025.757,53 TL gerçekleştirmek suretiyle dönemi 4.415.576,09 TL net zararla tamamlamıştır.

2020 yılında İşletmeye özel bütçe kaynaklarından (05. Cari Transferler kaleminden) 830.05.02.09 Diğer Hazine Yardımları hesap kodundan 4.933.000,00 TL aktarma yapıldığı görülmüştür.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Dokuz Eylül Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi muhasebe ve raporlama işlemlerini, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütmektedir. İşletme, Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hallerde 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esaslarını kıyasen uygulamakta olup; T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan diğer düzenlemelere de tabidir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

www.balioglu.net

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

www.balioglu.net

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Ancak bu hususlarla ilgili 2020 yılı denetimine ilişkin olarak denetlenen kamu idaresi; denetim kapsamında gerek duyulan ve kendisinden talep edilen; bünyesinde yer alan İşletmelerin tasarrufunda bulunan tüm vadeli hesaplar ile 27 İşletmenin vadesiz hesaplarına ait banka hesap hareketlerini gösteren hesap ekstrelerini göndermemiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Dokuz Eylül Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

www.balioglu.net

BULGU 1: İşletmenin Banka Hesaplarıyla İlgili Eksik Bilgi Göndermesi

İşletmenin 2020 yılı hesap ve işlemlerinin denetimi sırasında kendisinden talep edilen banka hesaplarıyla ilgili olarak eksik bilgi gönderdiği tespit edilmiştir.

İşletmenin 6085 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar uyarınca elektronik ortamda Sayıştaya gönderdiği Banka Hesapları Bilgi Formunda Döner Sermaye Saymanlık Müdürlüğü tasarrufunda 37 (otuz yedi) banka hesabı bulunduğu gösterilmiştir.

Denetim ekibi İşletmeden 2020 yılında kullanılan banka hesaplarının listesinin gönderilmesini talep etmiş; İşletme cevaben 37 (otuz yedi) adet hesap açıldığını bildirmiş, ancak, bunlardan 10 (on) tane vadesiz hesaba ilişkin banka hesap ekstrelerini göndermiş, kalan 27 hesapla ilgili banka ekstreleri gönderilen belgeler içinde yer almamıştır.

Hesap ekstreleri gönderilmeyen birimler arasında yüksek işlem hacmine sahip olan Sağlık Hizmetleri Döner Sermaye İşletmesi ve Mühendislik Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi de bulunmaktadır.

Diğer taraftan; İşletme tarafından gönderilen 10 (on) adet hesaba ilişkin banka hesap hareketleri incelendiğinde; bunların tamamının vadesiz hesap olduğu, yıl içinde vadesiz

hesaplardan vadeli hesaplara çok sayıda aktarım olmasına rağmen vadeli hesap bilgilerinin ve banka ekstrelerinin tarafımıza gönderilmediği gibi Banka Hesapları Bilgi Formunda da bu hesapların yer almadığı tespit edilmiştir.

Denetime ibraz edilen 10 birime ait ekstreler incelenmiş; 31.12.2020 tarihi itibariyle vadesiz hesaplardan vadeli hesaplara aktarılan (vadesiz hesap ekstrelerinde görülmektedir) miktarlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1: İşletmenin Vadesiz Hesaplarından Vadeli Hesaplara Yapılan Aktarmalar

Birimin adı	Vadesiz hesap no/Vadeli hesaba aktarım yapılan son tarih	Vadeli hesap nosu ve tutarı (TL)
Buca Eğitim Fakültesi	5047 - 31.12.2020	5574 - 2.600.000,00
Mimarlık Fakültesi	5049 - 31.12.2020	5578 - 615.000,00
Torbalı MYO	5051 - 31.12.2020	5583 - 245.000,00
DESEM	5057 - 31.12.2020	5568 - 910.000,00
Denizcilik Fakültesi	5059 - 31.12.2020	5569 - 645.000,00
Konservatuvar	5065 - 31.12.2020	5700 - 65.000,00
Yabancı Diller Y.O.	5069 - 31.12.2020	5577 - 125.000,00
DEDAM	5073 - 31.12.2020	5575 - 278.000,00

www.balioglu.net

İşletmenin 2020 yılı yardımcı mizanında yer alan 102 Banka Hesabı incelendiğinde; hesap ekstreleri tarafımıza ibraz edilmeyen 27 birimin tamamının vadeli hesaplara da sahip olduğu anlaşılmıştır.

Kamu idaresi cevabında; kendisinden talep edilen bilgi/belgelerin tamamını gönderdiğini, eksik bilgi/belge göndermenin söz konusu olmadığını bildirmişse de; sadece ikinci parti bilgi/belge isteme yazısında kendisinden değil de SGDB'den talep edilen kurs katılım ücretlerinin yatırıldığı 10 adet hesaba ilişkin ekstreleri gönderdiği, birinci parti bilgi/belge talebinde yer alan 2020 yılında işletme tarafından kullanılan tüm hesapların bildirilmesi şeklindeki talebi karşılamamıştır.

Diğer taraftan SGDB yerine gönderilen 10 adet hesabın tamamı vadesiz hesap olup, bu işlemelerin 31.12.2020 tarihi itibariyle sahip olduğu 8 adet vadeli hesap bilgisi ile vadesiz hesap bilgileri gönderilmeyen 27 adet hesabın tamamının da 31.12.2020 tarihi itibariyle sahip olduğu vadeli hesaplara ait bilgileri de Sayıştaya gönderilmemiştir.

Döner Sermaye birimleri tarafından açılan 37 vadesiz hesaptan 27 tanesinin ve tüm vadeli hesapların hesap hareketlerini gösteren banka hesap ekstreleri gönderilmediğinden bu hesaplardaki para hareketleri incelenememiştir.

BULGU 2: İşletmenin Mali Tablolarında Yer Alan Alacaklar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

Döner Sermaye İşletmesinin 2020 yılı mali tablolarında yer alan 120 Alacaklar Hesabında kayıtlı alacaklarının gerçek durumu yansıtmadığı tespit edilmiştir.

120 Alacaklar Hesabının detayı incelendiğinde; Özel Sektör Şirketlerinden Alacaklar adı altında kayıtlı 563.994,04 TL'nin;

- 208.444,35 TL'sinin 2013 yılında kayıtlara alındığı, denetim sonrasında Saymanlık Müdürlüğünce 2013 yılında DMİS sistemine sehven girildiği ve mükerrer kayıt olduğu tespit edilen, ancak halen düzeltme kaydı yapılmamış alacak olduğu,
- 12.777,16 TL'sinin Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksek Okuluna ait olduğu, ancak mahiyeti (denetim tarihi itibariyle) ilgili birim tarafından bilinmeyen alacaklardan oluştuğu anlaşılmıştır.

Bu durum İşletme alacaklarının yeterince takip edilmediğinin göstergesi olup; mali tablolarda 120 hesapta kayıtlı tutarın gerçek alacak tutarını göstermemesinin mali tabloların doğru ve güvenilir veri üretmesini engellediği değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; bulgudaki tespiti kabul edilmiş, hatanın 2013 yılında kendi kullandıkları muhasebe sisteminden DMIS programına geçiş aşamasında, toplu aktarım esnasında yazılımsal bir hatadan kaynaklandığını ve gerekli düzeltme kayıtlarını yaptıklarını bildirmişler ve ilgili kayıtlara ait kanıtlayıcı belgeleri göndermişlerdir.

Ancak düzeltme kaydı 2021 yılında yapıldığından 2020 yılı mali tablolarındaki hatayı ortadan kaldırmamıştır.

2020 yılı mali tablolarında 120 hesapta kayıtlı tutar İşletmenin gerçek alacak tutarını göstermediği ve bu durumun mali tabloların doğru ve güvenilir veri üretmesini engellediği değerlendirilmiştir.

BULGU 3: Döner Sermaye İşletmeleri Bütçe İmkanlarıyla Edinilen Taşınırların Yıl Sonunda Üniversiteye Bedelsiz Devredilmesi

Döner Sermaye İşletmelerinde yıl içerisinde edinilen taşınırların tamamının her yıl

www.balioglu.net

sonunda üniversiteye bedelsiz devredilmesi nedeniyle taşınır hesaplarının gerçek durumu yansıtmadığı tespit edilmiştir.

18/06/2020 tarihli ve 31159 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik" in "Taşınır işlemleri" başlıklı 13'üncü maddesinde aynen:

"MADDE 13 – (1) İşletmelerce edinilen taşınırların kayıtlara alınmasında, verilmesinde ve izlenmesinde, 28/12/2006 tarihli ve 2006/11545 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Taşınır Mal Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

(2) Döner sermaye işletmesinin genel yönetim faaliyetlerinde kullanılan dayanıklı taşınırlar hariç, döner sermaye gelirleri ile alınan araç, gereç ve diğer demirbaş eşya (canlı demirbaş hariç) en geç satın alındığı ay sonu itibarıyla gelirin elde edildiği yükseköğretim kurumu taşınır birimine devredilir." denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükmünden de görüleceği üzere İşletmeler genel yönetim faaliyetlerinde kullanılan dayanıklı taşınırlarını gelirin elde edildiği yükseköğretim kurumu taşınır birimine devretmeyecektir.

www.balioglu.net

Üniversite Döner Sermaye İşletmelerinde 2020 yılı denetimlerimizde ise;

1) Yıl içinde Döner Sermaye İşletmelerinde edinilen taşınırların; genel yönetim faaliyetlerinde kullanılanlar da dahil olmak üzere tamamının yıl sonlarında, Üniversite özel bütçe içerisinde bulunan Strateji Geliştirme Daire Başkanlığına bedelsiz olarak devredildiği,

2) Devir prosedürlerinin Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Kamu idareleri arasında bedelsiz devir ve tahsis" başlıklı 31'inci maddesi çerçevesinde gerçekleştirildiği, böylece taşınırları bedelsiz devralan Strateji Geliştirme Daire Başkanlığının Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 19'uncu maddesi gereği TİF giriş kaydı; devreden döner sermaye işletmesinin ise Taşınır Mal Yönetmeliğinin 24'üncü maddesi gereği TİF çıkış kaydı düzenleyerek devirleri gerçekleştirildiği,

3) Bu şekildeki uygulama esnasında devir yapılırken Döner Sermaye İşletme Müdürlükleri tarafından veya Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından sayım yapılmadığı,

Tespitleri yapılmıştır.

İşletme tarafından gönderilen cevapta; bulgumuzdaki tespite karşı bir görüş beyan edilmeyerek sadece İşletme bünyesinde yapılan taşınır devirlerinin yapılmasına ilişkin işlemlerin yapılması sırasında uygulanan yöntem ve prosedürler anlatılmış, devir sırasında sayım yapılmama nedenleri anlatılmıştır.

Döner Sermaye İşletmelerinde yıl içerisinde edinilen taşınırların tamamının her yıl sonunda üniversiteye bedelsiz devredilmesi nedeniyle İşletmenin mali tablolarında maddi duran varlıklarla ilgili hesapların olması gereken tutardan düşük olduğu görülmüş, bunun da mali tabloların doğru ve güvenilir veri üretmesini engellediği değerlendirilmiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Araştırma ve Uygulama Hastanelerinin Gelirlerinin Giderlerini Karşılayamaması ve Mali Yapılarının Bozulması

www.balioglu.net

Döner Sermaye İşletmesinin 2020 yılı mali tablolarından, öz kaynaklarının negatif (-) olduğu ve işletmenin kısa vadeli borçlarını ödeme kapasitesini kaybetmiş durumda bulunduğu tespit edilmiştir.

İşletmenin ödenmemiş borçları çok yüksek olup (277.251.500,50 TL) bu durum işletmenin sürekliliği için ciddi bir risk oluşturmaktadır. İşletmenin 2020 yılı bilançosundan; öz kaynaklarının - 441.149.411,91 TL, dönem net zararının da 4.415.576,09 TL olduğu anlaşılmıştır.

İşletme tarafından yapılan alımların ödemelerinin 15-24 ay sonrası olarak belirlendiği, bu nedenle ihalelere katılım olmadığı, ihale yapılamadığı için alımların çoğunun "acil alım" kapsamında olmamasına rağmen 4734 sayılı Kanunun 22-f maddesi kullanılarak temin edildiği, bunun da rekabet oluşmadığı için yüksek fiyatlarla alım yapılmasına sebep olduğu ve zararın katlanarak çoğaldığı, yine ihale ile yapılabilen alımlarda da yüklenicilerin sattıkları malın bedelini iki yıla varan vadelerle alabileceklerini göz önüne alarak yüksek fiyatlar teklif ettikleri anlaşılmıştır.

29.03.2018 tarihinde kabul edilen 7104 sayılı Kanun'un 22'nci maddesi ile Üniversite hastanelerinin borçlarının Hazine tarafından üstlenilmesi ve bu kapsamda İşletmelere verilen ve 2020 yılında 60 ayda eşit taksitlerle faizsiz olarak ödenmek kaydıyla kullandırılan kredilerin

İşletmelerin borç durumları üzerinde beklenen faydayı sağlamadığı görülmüştür. İşletme 2020 yılında Sosyal Güvenlik Kurumundan 120 Gelirlerden Alacaklılar Hesabına tahakkuk verdiği alacaklarından taksit tutarı olarak her ay 2.042.044,26 TL ödemiş olup, bu ödemeler 5 yıl boyunca devam edecek ve İşletme, 120 hesaptaki alacaklarından düşmek suretiyle kullandığı kredinin borç ödemesini yapacaktır.

Üniversite hastanelerinin borçlarının hazine tarafından üstlenilmesi biraz rahatlamaya sebep olmuş olsa da; verilen maddi desteğin kredi mahiyetinde olması ve 2020 yılında geri ödemelerin başladığı hususları dikkate alındığında; mali krizin sadece biraz ötelendiği, geri ödemenin başlamasıyla birlikte işletmenin mali yeterliliğinin olumsuz etkilendiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; İşletmenin mali yapısının yetersizliğini kabul etmiş ve SUT fiyatlarındaki güncellemenin yetersiz olması, İşletme gelirlerinden bilimsel araştırma projelerine pay ayrılması, İşletmede 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4-A, 4-B ve 4-D maddelerine tabi olarak çalışan personel giderleri ile akademik personelin sabit, performans ve nöbet ücretlerinin döner sermaye bütçesinden ödenmesinin yanı sıra sağlık sektöründe kullanılan hemen tüm malzemelerin dış kaynaklı olması ve buna bağlı olarak döviz kurlarındaki hareketliliğin satın alma maliyetlerini artırmasını mali yapılarının bozulma sebebi olarak göstermiştir.

www.balioglu.net

Gelinen noktada; İşletme gelirleri ile giderlerini karşılayamaz durumda olup, ödenmemiş borçlarının yüksekliğinin (277.251.500,50 TL) işletmenin sürekliliği için ciddi bir risk oluşturduğu değerlendirilmiştir.

BULGU 2: Satıcılar Hesabında Kayıtlı İşletme Borçlarının Ödenmesinde Borcun Kayda Alındığı Tarihin Dikkate Alınmaması

İşletmenin borçlarının kayıtlı olduğu 320 Satıcılar Hesabında yer alan tutarların ödenmesinde mevzuatta belirlenen usullere uyulmadığı tespit edilmiştir.

İşletmenin uygulamakla yükümlü olduğu Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Ödemelerin yapılmasında öncelik" başlıklı 22'nci maddesinde aynen:

"MADDE 22 - (1) İşletmelerin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması hâlinde giderler, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenir. Ancak, bu ödemelerin yapılmasında sırasıyla;

a) Katkı payları hariç olmak üzere özlük haklarına ilişkin ödemelere,

b) Kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara,

c) Çeşidine bakılmaksızın Bakanlıkça belirlenen tutarın altındaki giderlere ilişkin ödemelere,

ç) İhalesi yapılan temizlik, yemek hazırlama ve dağıtım, güvenlik, bilgisayar sistemlerine yönelik hizmet alımları gibi yoğun emek gerektiren, düzenli ve kesintisiz yürütülmesi gereken hizmetlere ilişkin ödemelere,

d) Mevzuatları gereği döner sermaye gelirlerinden; personele yapılacak ek ödeme, katkı payı gibi ödemelere,

öncelik verilir.

(2) İşletmelerin nakit mevcudunun yeterli olması durumunda ödemeler, ödeme emri belgelerinin muhasebe biriminin kayıtlarına giriş sırasına göre yapılır. Ödeme emri belgesi ve eki belgeler üzerinde Yönetmeliğin 20 nci maddesine göre yapılan kontroller sonucunda noksanlığı tespit edilerek tamamlanmak üzere işletmelerin ilgili birimine iade edilen ödeme emri belgelerindeki tutar, noksanlık tamamlanarak muhasebe birimi kayıtlarına alınır ve yeni giriş sırasına göre ödenir." şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Maddenin (2) nolu fıkrası "nakit mevcudu yeterli olan işletmeler" için düzenlemeler içermekte olup bu fıkranın ödeme güçlüğü içinde bulunan DEÜ Döner Sermaye İşletmesi için uygulanabilirliği yoktur.

Maddenin (1) nolu fıkrası ise "nakit mevcudu tüm ödemelerini karşılayamayan işletmeler" için yapılan düzenlemeleri içermekte olup, bulguya konu İşletme de bu sınıfta yer aldığından 320 hesapta kayıtlı borçlarını öderken bu fıkradaki düzenlemelere uygun hareket etmek zorundadır. Bu fıkradaki düzenlemeye göre; nakit mevcudu tüm ödemelerini karşılamaya yetmeyen İşletmelerin giderlerini muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödemesi esastır. Ancak (1) nolu fıkrada 5 konuda İşletmeye ödemeleri borcun kayda alındığı tarihe uymadan ödeme yapmasına izin verilmiş olup;

a) Katkı payları hariç olmak üzere özlük haklarına ilişkin ödemelere,

www.balioglu.net

b) Kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara,

c) Çeşidine bakılmaksızın Bakanlıkça belirlenen tutarın altındaki giderlere ilişkin ödemelere,

ç) İhalesi yapılan temizlik, yemek hazırlama ve dağıtım, güvenlik, bilgisayar sistemlerine yönelik hizmet alımları gibi yoğun emek gerektiren, düzenli ve kesintisiz yürütülmesi gereken hizmetlere ilişkin ödemelere,

d) Mevzuatları gereği döner sermaye gelirlerinden; personele yapılacak ek ödeme, katkı payı gibi ödemelere,

öncelik verileceği belirtilmiştir.

DEÜ Döner Sermaye İşletmesinin 320 hesap dökümü incelendiğinde; 2017 yılında kayda alınmış borçları mevcut iken 2018, 2019 ve 2020 yılına ait borçların bir kısmının ödendiği, ödemesine öncelik verilen bu borçların tamamının firma ödemeleri olduğu ve mevzuatta belirtilen ve ödemelerine öncelik verilmesine onay verilen borç kapsamında bulunmadıkları görülmüştür.

www.balioglu.net

İşletme cevabında; Muhasebat Genel müdürlüğünden alınan görüş çerçevesinde

a) Tedavi hizmeti verilirken, kesintisiz ve ertelenemez nitelikte olduğuna İdarece karar verilen mal ve hizmet alım bedellerinin Yönetmeliğin (ç) bendi kapsamında değerlendirilerek Döner Sermaye Saymanlık Müdürlüğüne yazı ile bildirilen firma alacaklarının; İdarenin talebi doğrultusunda sıra takip etmeksizin ödendiği;

b) 2018 yılında 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu Ek 45'inci maddesine istinaden feragat müessesesinin getirildiği ve feragat başvurusunda bulunan firmaların borçlarının öncelikli olarak ödendiğini

şeklinde açıklamada bulunmuştur.

Ancak İşletme; konuyla ilgili olarak cevap ekinde çok sayıda Muhasebat Genel Müdürlüğü görüş yazılarını gönderdiği halde, nakit yetersizliği nedeniyle ödenemeyen ve kayda alındığı tarih itibariyle sıraya alınan borçların sıraya riayet edilmeden ödenmesine gerekçe olarak öne sürdüğü:

a) Söz konusu firmalardan yapılan mal ve hizmet alımlarının Yönetmeliğin (ç) bendi kapsamında "kesintisiz ve ertelenemez nitelikte" olduğuna dair İdare tarafından verilen kararlara ilişkin yazılar ve ödeme talimat yazıları ile

b) Yine sıra takip edilmeksizin ödeme yapılan firmaların "feragat" düzenlemesini kabul ettiklerini kanıtlayan belgeleri (feragatname vb.)

cevabına eklemediğinden, açıklamaları kabul edilebilir nitelikte bulunmamıştır.

İşletmenin 320 hesapta kayıtlı borçlarının öderken mevzuata uygun hareket etmesi; hatalı uygulamasını değiştirerek firmalara olan borçlarını kayda alındıkları tarihleri dikkate almak suretiyle ödemesi gerektiği değerlendirilmiştir.

BULGU 3: Banka Hesabı ile Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının Karşılıklı Çalışmaması

102 Banka Hesabı ile 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının birlikte kullanılmadığı ve bu nedenle de borç ve alacak tutarları birbirine eşit olması gereken hesapların borç ve alacak tutarları arasında 5.743.460.985,73 TL tutarında hataya neden olunduğu tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Kurumun aynı banka şubesinde bulunan vadeli/vadesiz hesabından vadesiz/vadeli hesabına yapılan aktarmalarda 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının kullanılmadığı, bu nedenle yıl sonunda eşit olmaları gereken 102 Banka Hesabının alacak tutarı ile 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının borç bakiyeleri arasında fahiş bir fark bulunduğu hususu tespit edilmiştir.

Muhasebe kayıtlarının Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine uygun olarak muhasebe tekniği açısından doğru yapılabilmesini sağlayan kayıtların araştırılarak uygulanmaması ve kurumun banka hesaplarından çıkışlarda 103 hesabının kullanılmaması sonucunda, 2020 yılı sonu Mizanında; 102 Banka Hesabının alacak kaydı tutarı (6.315.829.719,48 TL) ile 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının borç kaydı tutarının (572.368.733,75 TL) birbirini tutmamasına, dolayısıyla, mali tablolarda 5.743.460.985,73 TL tutarında hataya neden olunmuştur.

Kamu İdaresi cevabında; İşletme mevduatlarının, banka ile yapılan protokol kapsamında gün sonunda banka tarafından, otomatik olarak günlük vadeli hesaplara aktarıldığı ve ertesi gün vadeye yatan tutarın tekrar vadesiz hesaba aktarıldığı ve bu şekilde günlük işlem tesis ettiği, bunun dışında mevduatlarını haftalık, aylık ve kırık vadede de değerlendirildiklerini, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde "muhasebe birimlerinin banka hesabından, ilgililerin hesaplarına gönderilecek olan tutarlar ile bankalarda açtırılan krediler için gönderme emri düzenlenir " denildiğinden 103 hesabın sadece banka nezdinde kişi ve kurumlara yapılan ödemelerde kullanıldığını, vadesiz hesaptan vadeli hesaba veya vadeli hesaptan vadesiz hesaba para aktarmalarında sadece 102 hesabın diğer ilgili hesaplarla birlikte kullanıldığı, 103 hesaba kayıt yapılmadığını bildirmiştir.

İdarenin; bankanın protokol çerçevesinde her günün sonunda hesapta bulunan paraları otomatik olarak günlük vadede değerlendirdiği, ertesi gün vadesiz hesaba aktardığı şeklindeki beyanı kabul edilse bile işletmenin haftalık, aylık ve kırık vadeli mevduat hesapları da bulunduğundan bu cevabın bulgudaki tespiti değiştirecek nitelikte olmadığı değerlendirilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 102 Bankalar Hesabına ilişkin işlemler ve hesabın işleyişini düzenleyen 73 ve 74'üncü maddelerinde; muhasebe birimlerince, hesaplarının bulunduğu bankalardan nakden yapılacak ödemeler için bu bankaların kendi çekleri; ödeme yapılacak kişilerin hesaplarına aktarılacak tutarlar ile bankalarda açtırılacak krediler için "Gönderme Emri" (Örnek:13) düzenleneceği, bankaca muhasebe birimine gönderilen hesap ekstreleri ile ödendiği veya ilgili yerlere gönderildiği

www.balioglu.net

bildirilen çek ve gönderme emri tutarlarının bu hesaba alacak, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına borç kaydedileceği şeklinde düzenlemeler yapılmıştır.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına ilişkin işlemler ve hesabın işleyişini düzenleyen 76 ve 77'nci maddelerinde de; muhasebe birimlerinin banka hesabından, ilgililerin hesaplarına gönderilecek olan tutarlar ile bankalarda açtırılan krediler için gönderme emri düzenleneceği, düzenlenen çek ve gönderme emirlerinden, muhasebe birimlerine gönderilen banka hesap özet cetvelleriyle, bankaca hak sahiplerine ödendiği veya ilgili hesaplara aktarıldığı bildirilen paraların bu hesaba borç, 102 Bankalar Hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Mevzuattaki düzenlemelerden de anlaşılacağı üzere; bankaca muhasebe birimine gönderilen hesap ekstreleri ile ödendiği veya ilgili hesaplara aktarıldığı bildirilen çek ve gönderme emri tutarları 102 Banka Hesabına alacak, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına borç kaydedilecektir. İlgili hesaplara aktarılan ibaresi çok geniş olup; İşletmenin bunu dar anlamda yorumlayarak sadece İşletmenin üçüncü şahıslara yaptığı ödemeler için gönderme emri düzenlemesi hatalı bir uygulamadır. İlgili hesaplara aktarılan ibaresinin İşletmenin vadeli/vadesiz mevduatları arasındaki tüm giriş-çıkış hareketlerini de kapsadığı açıktır.

www.balioglu.net

Sonuç olarak; İşletmenin vadeli/vadesiz mevduatları arasındaki hareketlerde 103 hesabının kullanılmaması, mali tablolarında 102 Banka Hesabının alacak kaydı tutarı (6.315.829.719,48 TL) ile 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının borç kaydı tutarının (572.368.733,75 TL) birbirini tutmamasına, dolayısıyla, mali tablolarda 5.743.460.985,73 TL tutarında hataya neden olmuştur.

BULGU 4: DESEM Tarafından Milli Eğitim Bakanlığınca Yetkilendirilmeyen Bir Firmadan Eğitim Hizmeti Satın Alınmasına İlişkin Alım Sürecinde Hataların Mevcut Olması

İşletmenin 2020 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi sonucunda; DESEM tarafından Milli Eğitim Bakanlığının yetkilendirmediği bir firmadan doğrudan temin yöntemiyle hizmet alımı şeklinde gerçekleştirdiği eğitimlerin alım süreçlerinde takvim yönünden önemli hataların mevcut olduğu tespit edilmiştir.

Kamuda her alım (hizmet alımı dahil) bir taleple başlar. Talep ilgili birime geldikten sonra piyasa fiyat araştırması yapılır. Talebin uygun bulunması ve yeterli ödeneğin de var olması halinde harcama yetkilisi tarafından alıma izin verildiğini ve alımda uygulanacak usul

ile varsa yaklaşık maliyetinin belirtildiği Onay Belgesi düzenlenir ve sonrasında en uygun teklifi veren yüklenici ile sözleşme imzalanarak yer teslimi yapılır.

Aşağıda yer alan ve doğrudan temin ile temin edilen eğitim hizmet alımlarının tamamında bu süreç ters işletilmiş, piyasa fiyat araştırmaları yapılmadan ve harcama onayları alınmadan ne şekilde belirlendiği belli olmayan bir tutar üzerinden önce sözleşme imzalanmış, sözleşmenin imzalanmasından sonra piyasa fiyat araştırmaları yapılarak harcama onayları alınmış ve yükleniciye ödemeler yapılmıştır. Bu alımlar aşağıda gösterilmiştir:

1- SANATLA TERAPİ EĞİTİM HİZMET ALIMI: Yüklenici ile İdare arasında imzalanan sözleşmenin "İş tanımı" başlıklı 5'inci maddesinde iş tanımı "12 Saat Sanatla Terapi Atölyesi Eğitim Hizmeti Alım İşi" olarak belirtilmiş iken "İşin süresi" başlıklı 9'uncu maddesinde "… tarihleri arasında 12 Saat Endüstri 4.0 ve Dijital Dönüşüm Uzmanlığı Eğitim Hizmeti verilecektir." denilmektedir. Tek başına bu uyumsuzluk bile söz konusu eğitimin gerçekte verilip verilmediği hususunda tereddüde düşülmesi için yeterli iken DOĞRUDAN TEMİN sürecinde aşağıdaki uyumsuzlukların da bulunduğu görülmüştür.

Sözleşme imza tarihi	: 17.11.2019
Doğrudan Temin Onay Belgesi tarihi	: 22.01.2020
Piyasa Fiyat Araştırma Tutanağı düzenlenme tarihi	: 13.01.2020
İşyeri teslim tarihi	: 09.12.2020

Görüleceği üzere; piyasa fiyat araştırması yapılmadan ve harcama onayı alınmadan ne şekilde belirlendiği belli olmayan bir tutar üzerinden önce sözleşme imzalanmış, sözleşmenin imzalanmasından yaklaşık 2 (iki) ay sonra piyasa fiyat araştırması yapılmış, sonra harcama onayı alınmış, hizmet alım onayının verildiği tarih olan 22.01.2020 tarihinden 1 (bir) gün sonra yüklenici bir hakediş düzenleyerek 12 saatlik eğitimi tamamladığını bildirmiş ve bu hakediş belgesinde de iş yeri teslim tarihi olarak hizmetin bittiğinin İdareye bildirdiği tarihten yaklaşık 1 (bir) yıl sonrasını, 09.12.2020 tarihini göstermiştir.

2- ÇİNCE EĞİTİM HİZMETİ ALIMI:

Sözleşme imza tarihi	: 04.10.2019
Doğrudan Temin Onay Belgesi tarihi	: 22.01.2020
Piyasa Fiyat Araştırma Tutanağı düzenlenme tarihi	:13.01.2020
İşyeri teslim tarihi	: 23.01.2020

Görüleceği üzere; piyasa fiyat araştırması yapılmadan ve harcama onayı alınmadan ne

www.balioglu.net

şekilde belirlendiği belli olmayan bir tutar üzerinden önce sözleşme imzalanmış, sözleşmenin imzalanmasından yaklaşık 3,5 (üç buçuk) ay sonra piyasa fiyat araştırması yapılarak harcama onayı alınmış, hizmet alım onayının verildiği tarih olan 22.01.2020 tarihinden 1 (bir) gün sonra 23.01.2020 tarihine yüklenici bir hakediş düzenleyerek 72 saatlik eğitimi tamamladığını bildirmiş ve bu hakediş belgesinde de iş yeri teslim tarihi olarak; hizmetin bittiğinin İdareye bildirildiği (hakediş tarihi) tarih gösterilmiştir.

3- DIŞ TİCARET EĞİTİM HİZMET ALIMI:

Sözleşme imza tarihi	: 02.10.2019
Doğrudan Temin Onay Belgesi tarihi	: 22.01.2020
Piyasa Fiyat Araştırma Tutanağı düzenlenme tarihi:	13.01.2020
İşyeri teslim tarihi	: 23.01.2020

Görüleceği üzere; piyasa fiyat araştırması yapılmadan ve harcama onayı alınmadan ne şekilde belirlendiği belli olmayan bir tutar üzerinden önce sözleşme imzalanmış, sözleşmenin imzalanmasından yaklaşık 3,5 (üç buçuk) ay sonra piyasa fiyat araştırması yapılarak harcama onayı alınmış, hizmet alım onayının verildiği tarih olan 22.01.2020 tarihinden 1 (bir) gün sonra 23.01.2020 tarihine yüklenici bir hakediş düzenleyerek 80 saatlik eğitimi tamamladığını bildirmiş ve bu hakediş belgesinde de iş yeri teslim tarihi olarak; hizmetin bittiğinin İdareye bildirildiği (hakediş tarihi) tarih gösterilmiştir.

www.balioglu.net

4- İSPANYOLCA EĞİTİM HİZMETİ ALIMI:

Sözleşme imza tarihi	: 01.10.2019
Doğrudan Temin Onay Belgesi tarihi	: 03.02.2020
Piyasa Fiyat Araştırma Tutanağı düzenlenme tarihi:	13.01.2020
İşyeri teslim tarihi	: 24.01.2020

Görüleceği üzere; piyasa fiyat araştırması yapılmadan ve harcama onayı alınmadan ne şekilde belirlendiği belli olmayan bir tutar üzerinden önce sözleşme imzalanmış, sözleşmenin imzalanmasından yaklaşık 3,5 (üç buçuk) ay sonra piyasa fiyat araştırması yapılarak harcama onayı alınmış, hizmet alım onayının verildiği gün 03.02.2020 tarihine yüklenici bir hakediş düzenleyerek 192 saatlik eğitimi tamamladığını bildirmiş ve bu hakediş belgesinde de iş yeri teslim tarihi olarak; Doğrudan Temin Onay Belgesi tarihinden önceki bir tarih olan 24.01.2020 tarihi gösterilmiştir. Diğer bir deyişle; harcama onayı alınmadan işyeri teslimi yapılmıştır.

5- RUSÇA EĞİTİM HİZMETİ ALIMI:

Sözleşme imza tarihi	: 03.10.2019
Doğrudan Temin Onay Belgesi tarihi	: 04.02.2020
Piyasa Fiyat Araştırma Tutanağı düzenlenme tarihi:	13.01.2020
İşyeri teslim tarihi	: 19.01.2020

Görüleceği üzere; piyasa fiyat araştırması yapılmadan ve harcama onayı alınmadan ne şekilde belirlendiği belli olmayan bir tutar üzerinden önce sözleşme imzalanmış, sözleşmenin imzalanmasından yaklaşık 3,5 (üç buçuk) ay sonra piyasa fiyat araştırması yapılarak harcama onayı alınmış, hizmet alım onayının verildiği gün 04.02.2020 tarihine yüklenici bir hakediş düzenleyerek 96 saatlik eğitimi tamamladığını bildirmiş ve bu hakediş belgesinde de iş yeri teslim tarihi olarak; Doğrudan Temin Onay Belgesi tarihinden önceki bir tarih olan 19.01.2020 tarihi gösterilmiştir. Diğer bir deyişle; harcama onayı alınmadan işyeri teslimi yapılmıştır.

6- İNGİLİZCE A2 EĞİTİM HİZMETİ ALIMI:

Sözleşme imza tarihi	: 01.10.2019
Doğrudan Temin Onay Belgesi tarihi	: 04.02.2020
Piyasa Fiyat Araştırma Tutanağı düzenlenme tarihi:	13.01.2020
İşyeri teslim tarihi	: 23.01.2020

Görüleceği üzere; piyasa fiyat araştırması yapılmadan ve harcama onayı alınmadan ne şekilde belirlendiği belli olmayan bir tutar üzerinden önce sözleşme imzalanmış, sözleşmenin imzalanmasından yaklaşık 3,5 (üç buçuk) ay sonra piyasa fiyat araştırması yapılarak harcama onayı alınmış, hizmet alım onayının verildiği gün 04.02.2020 tarihine yüklenici bir hakediş düzenleyerek 96 saatlik eğitimi tamamladığını bildirmiş ve bu hakediş belgesinde de iş yeri teslim tarihi olarak; Doğrudan Temin Onay Belgesi tarihinden önceki bir tarih olan 23.01.2020 tarihi gösterilmiştir. Diğer bir deyişle; harcama onayı alınmadan işyeri teslimi yapılmıştır.

7- YÖK DİL EĞİTİM HİZMETİ ALIMI:

Sözleşme imza tarihi	: 10.01.2020
Doğrudan Temin Onay Belgesi tarihi	: 05.03.2020
Piyasa Fiyat Araştırma Tutanağı düzenlenme tarihi:	13.01.2020
İşyeri teslim tarihi	: 29.02.2020

Görüleceği üzere; piyasa fiyat araştırması yapılmadan ve harcama onayı alınmadan ne

www.balioglu.net

şekilde belirlendiği belli olmayan bir tutar üzerinden önce sözleşme imzalanmış, sözleşme imzalandıktan sonra piyasa fiyat araştırması yapılarak harcama onayı alınmış, hizmet alım onayının verildiği gün 05.03.2020 tarihine yüklenici bir hakediş düzenleyerek 75 saatlik eğitimi tamamladığını bildirmiş ve bu hakediş belgesinde de iş yeri teslim tarihi olarak; onay belgesi tarihinden önceki bir tarih olan 29.02.2020 tarihi gösterilmiştir. Diğer bir deyişle; harcama onayı alınmadan işyeri teslimi yapılmıştır.

8- DIŞ TİCARET EĞİTİM HİZMETİ ALIMI:

Sözleşme imza tarihi	: 10.01.2020
Doğrudan Temin Onay Belgesi tarihi	: 01.04.2020
Piyasa Fiyat Araştırma Tutanağı düzenlenme tarihi:	13.01.2020
İşyeri teslim tarihi	: 15.03.2020

Görüleceği üzere; piyasa fiyat araştırması yapılmadan ve harcama onayı alınmadan ne şekilde belirlendiği belli olmayan bir tutar üzerinden önce sözleşme imzalanmış, sözleşme imzalandıktan sonra piyasa fiyat araştırması yapılarak harcama onayı alınmış, hizmet alım onayının verildiği gün 01.04.2020 tarihine yüklenici bir hakediş düzenleyerek 75 saatlik eğitimi tamamladığını bildirmiş ve bu hakediş belgesinde de iş yeri teslim tarihi olarak; onay belgesi tarihinden önceki bir tarih olan 15.03.2020 tarihi gösterilmiştir. Diğer bir deyişle; harcama onayı alınmadan işyeri teslimi yapılmıştır.

www.balioglu.net

9- AKADEMİK ÇEVİRİ EĞİTİM HİZMETİ ALIMI:

Sözleşme imza tarihi	: 17.01.2020
Doğrudan Temin Onay Belgesi tarihi	: 23.11.2020
Piyasa Fiyat Araştırma Tutanağı düzenlenme tarihi:	13.01.2020

Görüleceği üzere; harcama onayı alınmadan **10 ay** önce sözleşme imzalanmış, Piyasa Fiyat Araştırması Tutanağının düzenlendiği tarihten **10 ay sonra** harcama onayı alınmış, hizmet alım onayının verildiği gün olan 23.11.2020 tarihine yüklenici bir hakediş düzenleyerek 72 saatlik eğitimi tamamladığını bildirmiştir. Burada Sözleşmenin; Doğrudan Temin Onay Belgesinden **10 ay önce** imzalanmış olması dikkat çekicidir.

10- YDS EĞİTİM HİZMETİ ALIMI:

Sözleşme imza tarihi	: 13.01.2020
Doğrudan Temin Onay Belgesi tarihi	: 24.11.2020

Piyasa Fiyat Araştırma Tutanağı düzenlenme tarihi:13.01.2020
İşyeri teslim tarihi : 24.11.2020

Görüleceği üzere; piyasa fiyat araştırması yapıldığı gün ve harcama onayı alınmadan **10 ay önce** sözleşme imzalanmış, Piyasa Fiyat Araştırması Tutanağının düzenlendiği tarihten **10 ay sonra** harcama onayı alınmış, hizmet alım onayının verildiği gün olan 24.11.2020 tarihine yüklenici bir hakediş düzenleyerek 90 saatlik eğitimi tamamladığını bildirmiş ve bu hakediş belgesinde de iş yeri teslim tarihi olarak onay belgesi tarihi olan 24.11.2020 tarihi gösterilmiştir. Burada Sözleşmenin; Doğrudan Temin Onay Belgesinden **10 ay önce** imzalanmış olması dikkat çekicidir.

11- İSPANYOLCA EĞİTİM HİZMETİ ALIMI:

Sözleşme imza tarihi : 10.02.2020
Doğrudan Temin Onay Belgesi tarihi : 24.11.2020
Piyasa Fiyat Araştırma Tutanağı düzenlenme tarihi:13.01.2020
İşyeri teslim tarihi : 24.11.2020

www.balioglu.net

Görüleceği üzere; harcama onayı alınmasından **9 ay önce** sözleşme imzalanmış, Piyasa Fiyat Araştırması Tutanağının düzenlendiği tarihten **10 ay sonra** harcama onayı alınmış, hizmet alım onayının verildiği gün olan 24.11.2020 tarihine yüklenici bir hakediş düzenleyerek 96 saatlik eğitimi tamamladığını bildirmiş ve bu hakediş belgesinde de iş yeri teslim tarihi olarak onay belgesi tarihi olan 24.11.2020 tarihi gösterilmiştir. Burada Sözleşmenin; Doğrudan Temin Onay Belgesinden **9 ay önce** imzalanmış olması dikkat çekicidir.

12- İSPANYOLCA A2 EĞİTİM HİZMETİ ALIMI:

Sözleşme imza tarihi : 04.02.2020
Doğrudan Temin Onay Belgesi tarihi : 24.11.2020
Piyasa Fiyat Araştırma Tutanağı düzenlenme tarihi:13.01.2020
İşyeri teslim tarihi : 24.11.2020

Görüleceği üzere; harcama onayı alınmasından **9 ay önce** sözleşme imzalanmış, Piyasa Fiyat Araştırması Tutanağının düzenlendiği tarihten **10 ay sonra** harcama onayı alınmış, hizmet alım onayının verildiği gün olan 24.11.2020 tarihine yüklenici bir hakediş düzenleyerek 96 saatlik eğitimi tamamladığını bildirmiş ve bu hakediş belgesinde de iş yeri teslim tarihi olarak onay belgesi tarihi olan 24.11.2020 tarihi gösterilmiştir. Burada Sözleşmenin; Doğrudan Temin

Onay Belgesinden **9 ay önce** imzalanmış olması dikkat çekicidir.

13- ÇİNCE ÇEVİRİ EĞİTİM HİZMETİ ALIMI:

Yüklenici ile İdare arasında 01.02.2020 tarihinde imzalanan Sözleşmenin "İş tanımı" başlıklı 5'inci maddesinde sözleşme konusu iş "72 Saat Çince Temel Eğitim Hizmeti Alımı" olarak tanımlanmıştır. Ancak; ödeme evrakına bağlı Doğrudan Temin Onay Belgesi ve Piyasa Fiyat Araştırma Tutanağı "İspanyolca A2 Eğitim Hizmet Alımı" na ilişkindir. Konu ile ilgili tek tutarsızlık bu olmayıp diğerleri aşağıda belirtilmiştir.

Sözleşme imza tarihi	: 01.02.2020
Doğrudan Temin Onay Belgesi tarihi	: 24.11.2020
Piyasa Fiyat Araştırma Tutanağı düzenlenme tarihi	:13.01.2020
İşyeri teslim tarihi	: 24.11.2020

Görüleceği üzere; harcama onayı alınmasından **9 ay önce** sözleşme imzalanmış, Piyasa Fiyat Araştırması Tutanağının düzenlendiği tarihten **10 ay sonra** harcama onayı alınmış, hizmet alım onayının verildiği gün olan 24.11.2020 tarihine yüklenici bir hakediş düzenleyerek 72 saatlik eğitimi tamamladığını bildirmiş ve bu hakediş belgesinde de iş yeri teslim tarihi olarak onay belgesi tarihi olan 24.11.2020 tarihi gösterilmiştir. Burada Sözleşmenin; Doğrudan Temin Onay Belgesinden **9 ay önce** imzalanmış olması dikkat çekicidir.

İşletme tarafından gönderilen cevapta; bulguda bahsi geçen hizmet almalarının tümünün 2020 yılının ilk 3 ayını kapsayan kurslara ait olduğu, söz konusu eğitim hizmet alımlarının pandemi nedeniyle Mart ayında ara verilip sonrasında yönetim kurulu kararıyla sonlandırıldığı, söz konusu hizmet alımlarında piyasa fiyat araştırmasının **sözleşmeden önce** yapıldığı, ancak tutanağa sehven hatalı geçirildiği, bulguya konu eğitimlerin yapılmış olup eğitimcilerin ve kursiyerlerin derslere katıldıklarına dair imza föylerinin bulunduğu bildirilmiştir.

Bulguya konu husus; eğitim hizmet alımlarının devam edip etmediği olmayıp; eğitim hizmet alımları ihale süreçlerinin tamamının ciddi yanlışlıklar içermesi hususudur. Bununla ilgili olarak İşletme her ne kadar "piyasa fiyat araştırmalarının sözleşme imzalanmadan önce yapıldığı, tutanağa sehven hatalı geçirildiği" şeklindeki cevabı; bulguya konu olan ve 2019 yılından bu yana yapılan eğitim hizmet alımlarının tamamında bu durum mevcut olduğundan, bu hatanın sehven birkaç ihalede yapılan hata olmadığı, ihale sürecinde yapılan ve ihalenin sıhhatini etkileyen ciddi bir eksiklik olduğu şeklindeki görüşümüzü değiştirmemiştir.

www.balioglu.net

Diğer taraftan; İşletme tarafından bulguda belirtilen diğer eksiklikler olan;

- Doğrudan temin onayının Sözleşme imzalandıktan sonra alınması ve Doğrudan Temin Onay Belgesinin Sözleşme yapıldıktan sonra düzenlenmesi
- Doğrudan Temin Onay Belgesi düzenlenmeden çok önce işyeri teslimlerinin yapılması

konularında herhagi bir açıklamada bulunmamıştır.

Sonuç olarak; eğitim hizmet alımı süreçlerinde hukuken son derece önemli eksiklikler olduğu değerlendirilmiştir.

BULGU 5: İşletme Bünyesinde Kullanılan POS Cihazları İçin İhale Yapılmaması

Dokuz Eylül Üniversitesi Döner Sermaye İşletmelerinde kullanılan POS Cihazlarının bir kamu bankasından temin edildiği, ancak bu teminin herhangi bir protokole ya da muteber bir sözleşmeye dayandırılmadan yapıldığı görülmüştür.

Dokuz Eylül Üniversitesi Döner Sermaye İşletmeleri bünyesinde 3 (üç) ayrı birimde POS Cihazı kullanılmaktadır.

www.balioglu.net

Bu 3 (üç) birime ait 01.01.2020 ve 31.12.2020 tarihleri arası toplam işlem hacmi aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2 : Birim Bazında 01.01.2020 ve 31.12.2020 Tarihleri Arası POS Cihazları Verileri

Döner Sermaye Birim Adı	Toplam İşlem (TL)
Sağlık Hizmetleri Müdürlüğü	16.770.086,21
Sürekli Eğitim Merkezi Müdürlüğü	178.099,17
Saymanlık Müdürlüğü	64.949,45
Toplam	**17.013.134,83**

08.12.2016 tarih ve 29912 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği'nin "Uygulama ve kullanılacak araçlar" başlıklı 5'inci maddesinin (3) nolu bendinde kurumların; faaliyetleri kapsamında yaptıracakları tahsilat ve ödeme işlemleri için yurt içinde yerleşik diğer bankaları ve Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.'yi de kullanabilecekleri, yurt içinde yerleşik tüm bankalar aracılığıyla kredi kartları ile yapılan tahsilatın azami 20 gün içerisinde ilgili kurumun kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarılması zorunlu olduğu şeklinde bir düzenleme mevcuttur.

Yukarıdaki mevzuat hükmünden de anlaşılacağı üzere; İşletmeler kredi kartları ile yapacakları tahsilatlar için kamu/özel ayrımı yapmaksızın yurt içinde yerleşik tüm bankaların POS cihazlarını kullanma yetkisine sahiptir.

Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta mevcut durum anlatılmış; İşletme bünyesinde kullanılan POS cihazlarının ihale edilmemesi ve bu suretle işletmenin gelir kaybına uğratılması hususu ile ilgili olarak herhangi bir açıklamada bulunulmamıştır.

İşletme bünyesinde kullanılacak POS cihazlarının hangi bankaya ait olacağı hususunun ihale yoluyla belirlenmesi ve elde edilen gelirin işletme hesaplarına kaydedilmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

7. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Araştırma ve Uygulama Hastanelerinin Gelirlerinin Giderlerini Karşılayamaması ve Mali Yapılarının Bozulması	2019	Yerine Getirilmedi	2020 yılında İşletmenin mali durumunda herhangi bir düzelme olmadığı görülmüştür.
Üniversite Bünyesinde Faaliyet Gösteren Döner Sermaye İşletmelerinin 5018 Sayılı Kanun'da Tasarlanan Kamu Mali Yönetim Sistemi ile Uyumsuz Olması	2019	Yerine Getirilmedi	Bulguya konu durumun düzeltilmesi İşletmenin elinde olmayıp, yasal düzenleme yapılması gerekmektedir.
Döner Sermaye İşletmeleri Bütçe İmkanlarıyla Elde Edinilen Taşınırların Yıl Sonunda Üniversiteye Bedelsiz Devredilmesi	2019	Yerine Getirilmedi	Bulguya konu edilen taşınırların hatalı devir işlemi 2020 yılında da aynen devam etmektedir.
Döner Sermaye İşletmelerinde Usul ve Esaslara Uygun Ön Mali Kontrol İşlemlerinin Yapılmaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Ön mali kontrol biriminin 2021 yılında kurulduğu ve ön mali kontrol işlemlerini yapmaya başladığı şeklinde bilgi verilmiş olup, 2020 yılında ön mali kontrol işlemleri usulüne uygun olarak

www.balioglu.net

			yapılmadığı anlaşılmıştır.
İç Kontrol Sistemine Döner Sermaye İşletmesinin Dahil Edilmemesi ve Döner Sermaye İşletmesinde İç Kontrol Sisteminin Kurulmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	İşletme özel bütçe tarafından yürütülen iç kontrol mekanizmasının içine dahil edilerek sorun çözümlenmiştir.
İhalelerde Yaklaşık Maliyetin Gerçekçi Belirlenmemesi	2019		Bilgi/belge alınamaması nedeniyle bu konu izlenememiştir.
İşletme Bünyesinde Kullanılan POS Cihazları İçin İhale Yapılmaması	2019	Yerine Getirilmedi	İşletme bünyesindeki POS cihazları halen ihalesiz olarak temin edilmektedir.
Sürekli Eğitim Merkezinin Faaliyetlerinde Kamu Gelirinin Firmalara Bırakılması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Hatalı uygulama 2020 Mart ayına kadar devam etmiş, bundan sonra alınan Kararla "Sayıştay denetim raporundaki tespit gereği" olarak değil, pandemi nedeniyle bu eğitim alımlarına son verildiği görülmüştür.
Sürekli Eğitim Merkezi Tarafından Verilmesi Mümkün Olan Eğitimlerin Hizmet Alımı Yapılarak Dışarıdan Temin Edilmesi Yoluyla İşletmenin Gelir Kaybına Uğratılması, Alım Sürecinde Hataların Mevcut Olması ve Ödeme Evrakına Bağlanan Belgelerin Düzenlenmesinde Gerekli Dikkat ve Özenin Gösterilmemesi	2019	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu hatalı işlemlerin tamamı 2020 yılında da mevcuttur.

www.balioglu.net

DEÜ Sağlık Hizmetleri Döner Sermaye İşletmesinin Muhasebe İşlemlerinde Kullanılan Otomasyon Sistemlerinin Birbiri İle Uyumsuz Olması	2019		Bilgi/belge alınamaması nedeniyle bu konu izlenememiştir.
Dava Konusu Ticari Alacakların Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması ve Mali Tablolarda İzlenmemesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Dava konusu alacaklar işletme alacağı olarak muhasebe kayıtlarına geçirilmiş ve sorun çözümlenmiştir.
Kredi Kartlarıyla Yapılan Tahsilatların İade İşlemlerinin 610 Satıştan İadeler Hesabında Muhasebeleştirilmesi	2019		Bilgi/belge alınamaması nedeniyle bu konu izlenememiştir.
Alınan Sipariş Avanslarının Dönem Sonunda Gelir Hesabına Aktarılmaması	2019		Bilgi/belge alınamaması nedeniyle bu konu izlenememiştir.
Sürekli Eğitim Merkezi Alacaklarının Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması ve Mali Tablolarda Gösterilmemesi	2019	Yerine Getirilmedi	Bilgi/belge alınamaması nedeniyle bu konu izlenememiştir.

www.balioglu.net